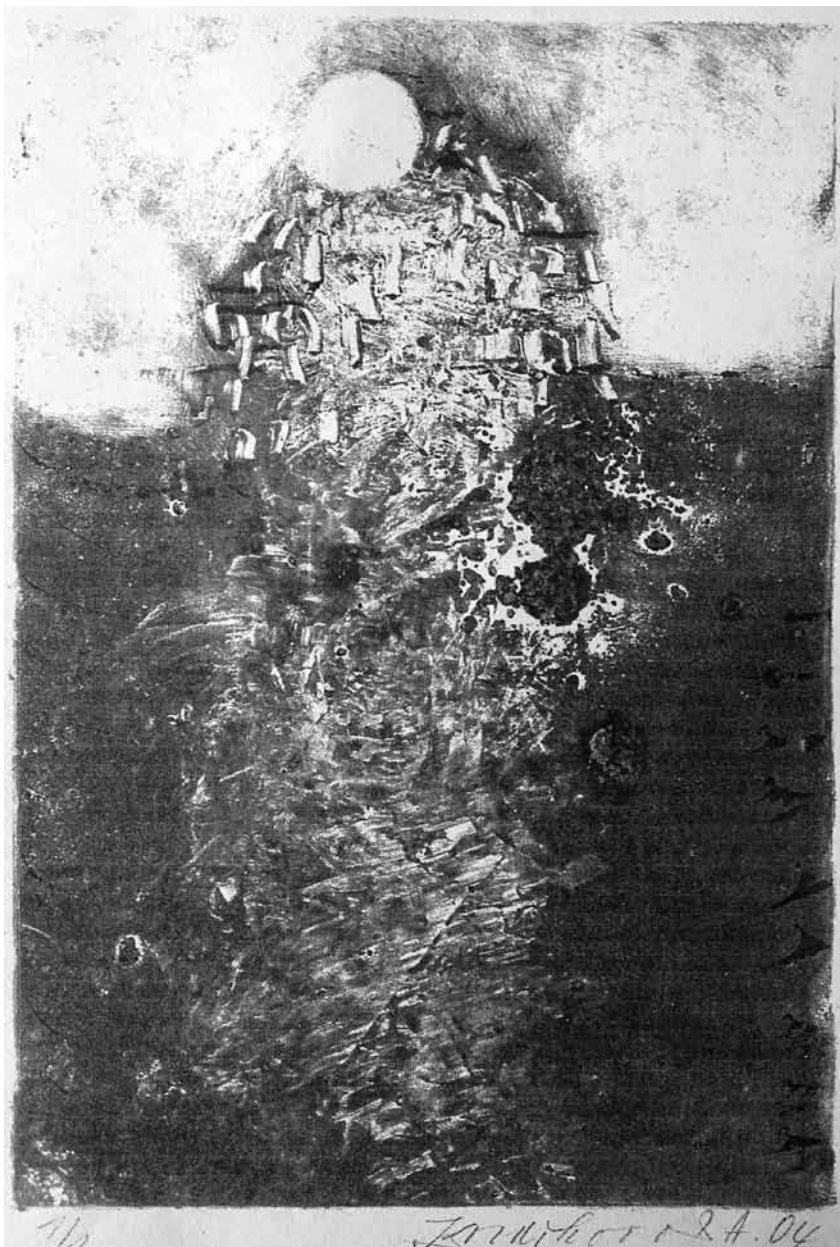

bulletin Střediska východočeských spisovatelů

číslo 66 ❖ ročník XVII ❖ 2021

Ilustrace: Alena Kordíková

BLAHOPŘEJEME K JUBILEU LUBOŠI GILEROVI ZELENÉMU

Luboš Giler-Zelený

Narodil se 23. 12. 1946 v Městci Králové.

Dětství prožil ve Velkých Výklekách. Po studiu na SVVŠ v Poděbradech a lesnické fakultě VŠZ v Brně (titul Ing.) pracoval jako lesní dělník, technik polesí, učitel, ředitel knihovny, historik, novinář a asistent poslance PČR. Žije v Trutnově. V době studií v Brně publikoval básně v časopisu Kurýr a ve sborníku *Čas, kterým mládí jde* (1970) prózu *Obraz světa*. Poezie byla recitována v brněnské Múze, v Praze v divadle Maringotka, vícekrát i ve Viole.

Básně a povídky mu vycházely v denících a časopisech. Řadu ocenění též získal v literárních soutěžích.

Básnické cykly vložil do sborníků *Zelené světlušky* (1972), *Pohledy* (1974), *Zpívej mi a vzpomenu si* (1976), *Rozměry času* (1976), *Rosný bod* (1976), *O zvířátkách a lidech* (2018). Samostatnou sbírkou je *Potřebná věc* (1978). Pro děti vyšly knihy *Pohádky do ouška jehly* (1984), *Pohádky z duhového poháru* (1986) a *Pohádka o Pískovečkovi* (1993). Vydal i nonsensové verše *Čáry, máry nad safari*, *Čarovánky*, *Jak se chodí do školky*, *Mouchy, kočky, myši, prozradí, co slyší* (Sovynaz, 2008). Formou Sovynaz vyšly i básnické sbírky *Přebrané spisy* (1994), *Slovapění* (2011), *Potlučené fantazie* (2012) a u vydavatele Věra Kopecká, Broumov sbírka poezie *Selské křeslo* (2021). Za titul *Slovapění* získal v roce 2012 Mobilovo uznání. Básně i causerie publikuje též v příloze Haló novin LUK, ve čtvrtletníku SVČS KRUH a ve sbornících Střediska. Přebásnil také poezii dvou autorů: Naděždy Semenčkové *Jeřabinka*, (z ukr., OKS Trutnov1981) a Trutnovana a pražského revolucionáře z roku 1848 Daniela Ufho Horna: *Malé písně* (z něm., Sovynaz, Trutnov, 2009).

Více na: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lubo%C5%A1_Zelen%C3%BD

LUBOŠ GILER ZELENÝ

TICHÉ STRPENÍ

Žlutě hoří janovcové stráně
a večer v stádech odchází i hlad
Z pastviny vystupuje jako skála
nahoržklá vůně ostřic
a ty se skrýváš v každém stromu
prsty hněteš pružnost prskyřice

a vidíš jantar
budoucím mořem vyvrhnutý
žlutě hoří janovcové stráně
a země jako mladá lvice
racek tvé hry pozoruje
a se vším mívá tiché strpení

SVĚTLO

Nocí se neoblečeš
a jako pavouk síť si splétáš
jistotu s kapkou rosy
Světlo tě prosí
Tak šiješ oděv
Stavíš dům
a věcem duši vkládáš
jak malé dobrozdání
Světlo se klaní
obcházíš vůli řetězu
a sčítáš články krve
Nápoj hvězd stokrát přepálený
Dny v soumraku se chvějí
jako voda studny –
Hvězda dna
na všechny strany vyplavená
krvavým sepětím života ...

NADĚJE

Den žádá potravu
ale vezmi a dej – to neumíš
jinak než prací
často jen konejšivé naplnění
rukou tě uspokojí
Hledáš v novinových stránkách
místa popsaná krutostí a doufáš
že nezahleďneš nová neštěstí
a jeho nová jména

Jsi stále trochu pozadu
Snad právě pro naději
která má jméno – lidství

LÍPY

Vidíte pořád rostou lípy
a dávno již je tomu –
kdy jejich větve
svazovali do otepí
a rovnali je k domům
a pořád odmítají zlato
chladný kov
pro své trůny
vždyť mají vlastní
Plné vůně čelenky do koruny
a pořád ještě čeří vzduch
pyšné že s jarem drží notu
že sevrou kolem sebe kruh
čarovný pohár za bzukotu

Ztajeným dechem poslouchají
za nocí praskot dřev
I v dřevácích se rozhlížejí –

hledají žíly pro svou krev ...

*Básně ze sbírky Selské křeslo
(vyd. Věra Kopecká, Broumov, 2021)*

- **Cena života roste. Zkrátka – s inflací se potkáme všude.**
- **Krást chodí jedině v noci, protože musí vyzkoušet svoji novou baterku.**

AFORISMY JIŘÍ FALTUS

BLAHOPŘEJEME K JUBILEU MILOSLAVĚ BIČÍKOVÉ

Jsem narozená v Pardubicích, kde žiji celý život s výjimkou dvou let v zahraničí.

Vystudovala jsem gymnázium a elektrotechnickou průmyslovku. Od 18 let jsem skoro třicet let pracovala v tehdejší n. p. Tesla v Pardubicích, nejdříve jako kreslička, poté konstruktérka. Jeden školní rok jsem byla jako pomocná kuchařka a uklízečka na podnikové chatě ve Svatém Petru v Krkonoších. To tehdy, kdy můj jediný potomek Vlastimil byl nemocný a já učinila pokus o jeho uzdravení, což se povedlo. Po návratu z Krkonoš jsem asi sedm let pracovala opět v Tesle v zařízení pro zahraniční studenty, především Syřany. Tak jsem přišla do styku s jinou kulturou, zcela odlišnou od tehdejší komunistické. Po „pádu“ Tesly v roce 1989 jsem nějaký čas pracovala v prodejně počítačů, což mi vůbec „nesedělo“, celý předchozí život jsem inklinovala k práci s lidmi. V devadesátých letech se mi naskytla možnost pracovat v Německu v zařízení pro mentálně postižené dospělé. Myslela jsem, že umím dobře německy a tak jsem uchopila příležitost za „pačesy“, aniž bych předem věděla, do čeho jdu. Bylo to pro mne nad očekávání úžasné. Tam jsem byla jeden rok a zanechala tam své srdce. V roce 1994 už Němci nechtěli pracovníky z bývalé socialistické zóny a tak vznikl problém, co dělat po návratu domů. Náhodou jsem zaregistrovala nabídku Střediska křesťanské pomoci na konkurz ředitele Azylového domu pro bezdomovce. Šlo o novou aktivitu. Konkurz jsem vyhrála a na deset let jsem měla „vystaráno“. Snažila jsem se udržet kázeň a pořádek a dodnes se divím, že jsem přežila bez úhony. V té době už na mne doléhalo „vyhoření“, a tak, ačkoliv jsem už nebyla nejmladší, přijala jsem nabídku jako vychovatelka ve Švýcarsku. V kouzelném prostředí ve vsi, která byla součástí Curychu, jsem prožila celý rok. Po návratu do Česka jsem opět nastoupila do oblastní charity v Pardubicích a jsem tam dodnes. Mimo to ještě v Domě mládeže Bela v Pardubicích hraji na klavír při cvičení nejmenších. Ve volném čase se věnuji „Kontaktnímu klubu“, vedu ho 25 let. Tam se každý týden scházím se zdravotně postiženými – dospělými. Vybudovat pro ně podobný domov, jaký mě okouzlil v Německu, se mi bohužel přes veškerou snahu nepodařilo.

Míla Bičíková

• **Netrapte se tím, že zapomínáte, trvá to jenom dočasně!**

AFORISMY JIŘÍ FALTUS

LITERÁRNÍ ČÁST

ALENA KORDÍKOVÁ

CESTA

Cesta se pnula podél noci,
světelné nůžky prostříhaly tmou.
(Ta cesta vedla skrze
a trochu bolela) ...

Sedí se vám dobře?
Zeptal se řidič kamionu.
Kolena pod bradou –
Zalžu si: Je mi fajn.
(A cesta vedla skrze
a ještě bolela).

Potom už svítalo,

silnice rotovala
a kola sála kilometry –
jazzband hrál My Sweet Lord
(a cesta vedla skrze
a stále bolela).

Kdy už tam budem?,
ptám se tiše.
TAM nikdy nebudem –
jsme pořád jenom tady.
Na cestě bez konce.
Víš, holka, svět je kulatej!

Ta cesta vedla podél
a skrze bolela.

Z almanachu XXII. Dnů poezie Cesty

JINDŘICH TOŠNER

NEPTEJ SE JÍ, JESTLI CHCE

je sama jako ty
jen se stydí odpovědět
mluvit ze srdce
neptej se jí co by chtěla vědět
dávno o tobě všechno ví
jen zbytečně do větru nemluví
obejmi ji bez řečí
i ona tě obejmě
zemře-li jeden z vás
láska zůstane

HLAVOU MI PŘED USNUTÍM LÉTAJÍ VRABCI

měli by spát
ale vracejí se
jako bych nevěděla
co mám dělat
až se neprobudím
v dechberoucí kráse

Ze sborníku XXII. Dnů poezie Světlo a stíny podzimu

NEBEZPEČNÉ PŘISTÁNÍ

LUBOMÍR MACHÁČEK

Na prahu Adamovy trucovny se objevila Marie. Překotné zvuky řinoucí se od tud ji zaujaly natolik, že vpadla bez zaklepání dovnitř, aby zjistila, co se děje, ale monitor notebooku na stole partnera zhasl dřív, než ho stačila poměřit kritickým okem. Adama její vpád poněkud vyvedl z míry, sepnul si ruce za hlavou a vzdychl.

„Máš zaťukat.“

„Tohle tě zajímá?“ vyhrkla pohoršeně. „Tyhle rajdy.“

„Promiň,“ nenacházel slova a snažil se nějak vysvětlit, co se vysvětluje jen těžko. „Za rok, kdy jsme tu naložení kvůli lockdownu jak sardinky v plechovce, mám přečtenou skoro celou knihovnu, pásek u kalhot nedopnu a ty tepláky, který na tobě tak nevábně plandají, mě už taky vůbec nebaví.“

„Mám snad doma chodit ve spodním prádle a na jehlách?“

„Mohla bys to zkusit. Nebo si třeba udělat jiný přeliv.“

„Nechápeš, že každá věc ti zevšední, i ty punčochy na podvazcích?!“ prohodila navztekane a vzala telefon, který jí zavrčel v kapse kalhot. „Jo, můžeš... Počkej, já se přemístím. Volá Magda,“ kývla na Adama, zamířila do ložnice a přibouchla za sebou dveře. „Radši piš a nevolej, já to pak hned vymažu,“ ztlumila hlas. „Teď u toho byl Adam a momentálně nejsem naladěná na to, abych se s ním dohadovala. Co mu budu vysvětlovat, prostě mu to naservíruju a bude. Dokážu si představit, jak to s ním zamává, ale koledoval si o to roky. Představ si, že pořád něco píše a studuje, ale nic z toho. Doma sušíme hubu, podprdu nosím za pětistovku a mám sotva troje boty. Přemýšlím, jestli tu svatbu zrušit nebo ne a on sedí za stolem, bloumá a čumí na porno. A potom se diví, že s ním nechci spát. Břídil je to. Moment... Zahlídla jsem jeho siluetu na chodbě, máme prosklený dveře, asi něco tuší. Radši budu končit. Neotravuju tě těma řečma, vid? Tak pa, a těším se, Magdi,“ loučila se už nahlas, zamáčkla mobil a vykoukla na chodbu. Adam už tam ale nebyl, asi jen procházel.

„Pojď ke mně,“ zavolal na ni. Dva tři rozpačité kroky, pokojík, kterému říkali trucovna, jí zase až tak sympatický nebyl. Kdysi v něm spolu trávili spoustu času.

„Ozvala se mi Magda.“

„Co chtěla?“

„Že už neví, co vařit. Přibrála na váze šest kilo a ten její Yetti skoro deset. A jestli může do bramboráků nakrájet kostičky uzenýho nebo tam dát spíš kousky cibule.“

„Cibule? Jasně, chce to změnu.“

„Proto koukáš na porno?“ chytala ho za slova. „Je to hnus. Nebo snad... se ti to líbí?“ vyhrkla, co jí letělo hlavou.

„Můžeme se dívat spolu. Některý holky jsou tam docela pěkný,“ sáhl po ní a snažil se ji přitáhnout k sobě. Marie přistála na jeho klíně, křesílko zaúpělo.

„Koukej, třeba by tě mohli zaujmout zase ti borci.“

„S nimi by ses mohl těžko poměřovat,“ popíchl ho.

„Ani nechci, mám své hodnoty.“

„Chceš mě naštvat, vid?“ zvedla se, otrépal, ale zůstala stát uprostřed pokojíku.

„Jak tě tohle může vzrušovat?“

„Já vím, jde o šidítka, ale nechceš říct, že se člověk musí smířit s tím, co má?“ provokoval.

Přihodilo se jim něco, o čem neměli ani potuchy. Jak by také mohli. Možná že trochu měli, ale takové ty vzdálené, o kterých se píše, že se jednoho netýkají, dokud ho nezasáhnou. Skleslost, únava a depka jako když ji vystřihne. Ani sex je už nebvil. Naopak, Adamovi se stalo, že několikrát selhal. Ještě před několika lety, když četl o podobných případech, si říkal, bože, chlapi, sundejte ze sebe ty zástěry!

Dřív se s Marií dokázali milovat i několikrát denně. Starý zlatý časy! Napadlo ho, jestli za to může ona nebo jestli se s ním něco děje? Na rozdíl od ní, holky na obrázcích ho vzrušovaly. Tedy některé. Potom ho ještě napadlo, jestli by neměl navázat nějaký kontakt přes seznamku, ale jak to udělat, když byl zákaz vycházení a psát si s někým o ničem ho nebvilo? Nakonec od té myšlenky upustil.

„Už nejsme nejmladší,“ chlácholila ho v jistých chvílích, kdy se mu nedařilo. „Dáme si pauzu a uvidí se.“ Ta její ukolébavka mu neladila, že by ho tak šetrila? Obvykle pak přišla z její strany nějaká pointa, která k černému humoru neměla daleko. Jako třeba teď: „Poslyš, Anča by ti nevyhovovala?“

„Jaká Anča?“

„Uměj všechno, to nejsou jen obyčejné gumandy.“

„Nech toho, tyhle blbý fóry by sis mohla odpustit.“

„Promiň. Já jen, žes pořád chtěl zkoušet něco nového. Když nezkusíš, nevíš,“ promlouvala jeho slovy. Slyšela je tolikrát.

„Mám jiný návrh: budeme se na obrázky dívat spolu, aby ses něco přiučila,“ oplácel jí stejnou mincí.

Jenže tentokrát se Marie naštvála. Ty její pichlavé oči! Možná v nich zahlédl i doutnající nenávisť.

„Seš hnusnej!“ ohnala se po něm rukou. Adam zachytil až druhou facku. Takovou Marii neznal, nechápal, co ji tak rozlítilo, zas taková fajnovka nebyla.

„To přeháníš.“

Ticho je křísilo, topil se ve vzteku s ní.

„Odpust,“ řekla za okamžik provinile. „Omlouvám se.“

„Vůbec ti v poslední době nerozumím. Je mně smutno, strašně smutno ...“

„Já vím, ale tímhle mě nepřesvědčíš, svatba nebude,“ utírala si slzy. „Zeptáš se asi proč? Nemám to dítě s tebou.“

„Popište mi ty své deprese,“ řekla doktorka, za kterou nakonec zašel. Vůbec ho nelitovala, měl dojem, že mu ty rozmišky skoro přeje. „Když vám dám prášky na depku, můžete přijít o erekci a nepomůže ani viagra.“

„Nejde o viagru ... Mívám sny, nejsou děsivé, ale mám pocit, že stále něco hledám a nenacházím. Probudím se někdy ve tři, ve čtyři a už nezaberu. Je to strašně skličující.“

„A o čem se vám zdá?“

„O dětství a hlavně o tom, jak jsem se tulil k mámě, nebo jak mně můj děda vyprávěl o létání, o Kašparovi ... a tak.“

„O Janu Kašparovi?“

Adam přikývl: „Chodil se dívat na jeho aviatické pokusy a později i na produkce, Kašpar ho prý jednou dokonce pozval na pivo. Očarovalo mě to, ale k čemu jsou nám legendy ...“

„Kdybyste s ním mohl mluvit, na co byste se ho zeptal?“

„Já totiž v těch snech s Kašparem létám, taková nádhera. Jenomže když máme přistát, bohužel vždycky zmizí a já sám to nedokážu. Probouzím se v posteli, a to mě hrozně zraňuje. Ten pocit vzednutí a potom nic ... Jen havárie duše. Jak se s tím vypořádat?“

„I on to zažil, ta tvrdá přistání. Vy přistáváte v posteli, on někde na louce mezi kravami. Zvedl se, otrepal a znovu vzlétl.“ Po rtech jí sklouzl sotva zřetelný úsměv.

„Jak to můžete vědět?“

„Takový je život, ne? Jinak by se mu vzlétnout nikdy nepodařilo. Nebo to děláte jinak?“

„Vylezu na strom a skočím ... konečně letím. Je to příjemné, povznášející. Jsem svobodný, mohu cokoli. Někdy mám tisíc chutí zkusit si zalétat v reálu jako ti šílenci, co měli umělá křídla a padali ze skály. Ta touha je droga. Tuhle jsem dokonce vylezl u nás na zahradě na jabloň, je hodně vysoká ... Jenže skočit jsem se neodvážil. Zahlédla mě sousedka Voráčková a řekla to Maltové. A Maltová poslala tu zprávu Červené. *Nechcete z té větve sundat? A na co máte ten provaz, pane Zajíci, snad jste se nechtěl zhoupnout? zachraňovaly mě. Ostuda!*“

„Jak ten svůj příběh čtete?“

„Nevím, jde o únik? Utíkám před něčím? Nebo k někomu? Ale oběsit jsem se fakt nechtěl, i když ...“

„Dopovězte.“

„Asi to někdy v životě napadlo každého ...“

„Chcete chodit na terapii?“

„Proboha, to ne. Dám si raději sprchu, ráno studenou, večer teplou.“

„To nemyslíte vážně.“

„Sprcha mě asi na nohy nepostaví, tedy na nohy ano ...“, nedopověděl. Doktorka byla mladá, nová, třicítka. Neměla ani prstýnek, ta by se mu líbila. Přišla po doktoru Zounovi, co spáchal sebevraždu, těch stesků lidí si naložil na hrb víc, než unesl. „Měli jsme už termín na svatbu a Marie ho zrušila ...“

„Proč?“

„No v téhle době? Veselky se nesmí pořádat, jen pohřby. Chcete si pořizovat svatební fotky s rouškou na puse? Celý svět se topí ve smutku, krematorium v P. jede na plné obrátky, hrobníci se můžou strhat ...“

„Proč tolik cynismu? No, když se to vezme kolem a kolem, můžete se na něco těšit ...“

„Kdyby to tak alespoň bylo. Láska přijde a odejde. Já už jsem jednou ženatý byl, skoro ... s Apolenou. Mládí, večírky, sem tam jsem si šoupnul něco na odvaz. Bylo až moc těch radovánek, stal se paradox: zábava mě přestala bavit. Tak jsme se spolu dohodli, že každý půjdeme svou cestou.“

„Zase to přistání?“

„Chcete říct na hubu? Ale měl jsem kliku, potkal jsem Marii, socioložku. Dělal nějaký výzkum a já byl v kontrolní skupině. Tam jsme se seznámili. Pečlivá, důsledná, chápavá. Po tom jsem toužil, mít tu jistotu ...“

„Ale to vás zase svazovalo,“ skočila mu do řeči.

„Zpočátku vůbec. Měl jsem klid, bylo na ni spolehnutí. Prvních pět let nám to klapalo, pak dva roky sem tam něco zaskřípalo ... Naštěstí Marie je hodně velkorysá. Četla jste Padesát odstínů šedi?“

„Ne, doporučil byste mi to?“

„Promiňte,“ začal se omlouvat. „Asi vás bude zajímat, jak to s námi skončilo.“

„Jistě, povídejte,“ pobídla ho, ale mluvila za něj. „Apolena byla divoká až moc, Marie vás už nevzrušuje, protože předem tušíte, co udělá ... Víte vy vůbec, co chcete? Lítat jako čmelák, přistávat z květinu na květinu?“

„Kéž by to tak šlo. Lítat bez přistávání nejde, postrádá to smysl, jenže já nepřistávám, já čím dál víc padám ... Paní doktorko,“ řekl opatrně, „nemusíte odpovídat, jestli nechcete. Vzrušuje vás pornografie?“ vyhrkl a už litoval, že vůbec něco řekl.

„Mám známost, jsem zamilovaná, na lechtivé obrázky je ještě dost času, třeba je ani nebudu nikdy potřebovat,“ převedla jeho řeči v žert. Trochu se při tom zapýřila. „Ale dokážu si představit, že pro leckoho mohou být jistým stimulem ...“

„No, já nevím.“

„Byl jste Marii nevěrný?“ přispěchala s otázkou.

„Jen v představách. Je to jako s tím létáním, vylezu na větev a neskočím ...“ dodal sklesle a pokračoval: „Je těhotná, chodí v teplácích a nedbá na sebe. Tím mě uráží, odsouvá. Jak mi má imponovat?“

„A bavili jste se o tom?“

„Mockrát. Tvrdí mi, že když se dívám na péčko, tak ji to ponižuje.“

„To chápu.“
„Dala mi políček a pak z ní vypadlo, že svatba nebude.“
„Ženy jsou v těhotenství hodně přecitlivělé, do rána se z toho obvykle vyspí.“
„Ale já ne. Ona to, že mě přistihla, bere jako nevěru. Přitom neví, na co jsem se vůbec díval. A v tom vzteku z ní vypadlo, že dítě není moje.“
„Aha, není vaše,“ připodotkla ztišeně. „Možná by pomohlo ...“ zamyslela se,
„kdybyste skočil. Ale jenom z té jabloně.“

(úryvek z delší prózy)

OLGA NOVOTNÁ

PŮJDU

Půjdu tam cestou
dlážděnou kotouči slunečnic
Půjdu
pro magnetické vlny
z podloží
Pro kůru zemskou
z níž kousek uloupnu
Pro perníček ten
půjdu
neb odnoží té země
jsem co budu žít

Pro kamínek
jenž nešel vyloupnout
ohlazen dětskou nohou bosou
před vrátky čeká
Pro ten balvan lásky v srdci
půjdu
Pro zvon jenž
svolává k modlitbám
v rovině širé věřící
v níž cesty se kříží bezelstně
Pro zemi jako stůl
cestou slunečnic půjdu

Z almanachu XXII. Dnů poezie Cesty

JANA BEDNÁŘOVÁ

KOLOBĚH

Tolikrát jsme se vzdali života
s trávou, mechem
a spadáním listům.

V roklinách,
kde sotva živý zabloudí,
je nám najednou dobře.

Jdeme naproti žhavému kotli
stmívání,
protože tam se probouzí vlídná řeka
v samém prameni.

Tolikrát jsme se vzdali života,
a přitom i bez nás zraje
do barvy krve
v jeřabinách.

Z almanachu XXII. Dnů poezie Cesty

PŘEKVAPENÍ

JAN STEJSKAL

Ve čtvrtek k večeru jsem se vydal na Podhůru. Auto jsem nechal na parkovišti naproti bývalému hostinci „Kometa“. Dříve tato restaurace sloužila pro občerstvení návštěvníků lesa, který je zde takovou vstupní branou do Železných hor. V dřevěné verandě se často odehrávaly svatby a jiné rodinné oslavy, sjezdy a různé podobné akce. Dnes je to už jen minulost zakrytá křovím a vysokou travou.

Škoda. Zbyla jen vzpomínka na dobu, kdy jsme tady s naším kvartetem také občas účinkovali. Náhradou za tento hostinec je pro návštěvníky lesů menší restaurace na kopci u rozhledny Bára, která bývá otevřená v době různých slavností nebo o letních víkendech. Vede k ní dost příkrá asfaltová cesta.

Naproti restaurace se tyčí skalní útvar zasazený do zdejší přírody jako památka na dávné časy geologického vývoje naší Země. Kdysi se jí říkalo Čertův hrádek. Byl tam lom, ale když ordovický křemenec, velmi odolný a použitelný na dlažbu cest byl z velké části vytěžen, zbylo tu jen torzo nazývané Čertova skalka.

Tam ovšem moje cesta nevedla. Podle rady mého přítele jsem po vstupu do lesa zamířil hned doprava a hledal vyšlapanou lesní cestičku ke skalce. Ta ovšem nebyla příliš k nalezení, byla-li tu vůbec nějaká. Sem turisté nechodí. Vpravo je jen udržovaná cesta pro dopravní účely, přehrazená závorou. Ta neměla vést k mému cíli. Jen jsem uvažoval, proč mne Jakub zve právě sem a nestal-li jsem se obětí nějakého nezapomenutelného žertíku. Ale to bych od Jakuba nikdy nečekal.

O tom, že dopis byl psán jeho rukou, jsem neměl nejmenší pochyby. Jakubovo písmo bylo charakteristické tím, že se snažil psát velká písmena ozdobně jako se psalo kdysi, tedy s parádou, která samozřejmě už dávno ve školní výuce zanikla. Počítačového písma v dopise nevyužil.

Mnozí lidé dnes raději ťukají do kláves, než by namáhali svou ruku ke psaní. Někde jsem dokonce četl, že pokud si dnešní mladá generace odvykne ručnímu psaní a spojování písmenek, že hrozí zánik fungování jisté části mozku.

S těmito myšlenkami jsem se prodíral lesem. Netrvalo dlouho, les začal řídnout a přede mnou se objevily první náznaky skály. Šel jsem pomalu podle jednotlivých balvanů, až jsem uviděl celistvý přírodní útvar. Zastavil jsem se a poslouchal. Ptačí hlasy se v tuto dobu již neozývaly a nic jiného kromě šustění listů jsem neslyšel. Pomalu jsem obcházel skalní výčnělky a pozoroval, jak souvislá skála pokračuje směrem do kopce, patrně až nahoru k rozhledně. Tady někde by se měl skrývat můj přítel Jakub, pokud opravdu nejde o nějaké nedorozumění.

Náhle jsem za sebou uslyšel: „Ahoj, Martine!“

Nezklamal jsem se. Přátelské potřesení pravicemi, úsměvy, a jako by nebylo několik let od našeho posledního setkání. Neříkal jsem nic, jen jsme na sebe

chvíli hleděli, a protože jsem měl na tváři napsanou nevyřčenou otázku, vyzval mne Jakub k usednutí na jeden z vyčnívajících kamenů.

„Promiň,“ vysoukal ze sebe, „za chvíli ti povím, proč jsem zvolil toto odlehlé místo.“

Po několika zdvořilostních obrazech typu „jak se pořád máš,“ „a co Tereška“, jsme se dostali k jádru věci. Samozřejmě, že šlo o hudbu. O čem mohou spolu dva muzikanti mluvit? Buď o muzice, nebo o ženách.

Nejprve došlo na to první a na důvod setkání.

„Potřebuji radu – a to od osoby, které důvěřuji a vím, že můj problém nevyzradí.“

To znělo zajímavě. Napjatě jsem poslouchal.

„Mám jistý problém. Jistě jsi slyšel o umělé inteligenci.“

Přikývl jsem a vzbudilo to ještě mou větší pozornost.

„Před časem s tím dělali jistí hudebníci velkou díru do světa, když k neznámé a nedokončené skladbě Antonína Dvořáka dotvořili zbytek skladby za pomoci umělé inteligence – tedy zatím jen část. Prý vznikla uložením nesmírné spousty dat do počítače. Měla to být data naplněná množstvím Dvořákových postupů – melodických, harmonických, rytmických a nevím čeho všeho ještě. Umělá inteligence to všechno uložila do své paměti a zamíchala, až z toho vznikla – zatím jenom čtyřhlasá skladba. Konečnou podobu tomu dali hudebníci, kteří dílo upravili pro nástroje.“

Nevím, proč zrovna k tomuto sdělení si vybral Jakub místo u Čertovy skalky. Klidně jsme to mohli probrat někde v restauraci při dobrém moku. Není to pro mne téma nezajímavé. Dokonce vím, že už v polovině dvacátého století byly v Americe konány pokusy vytvořit hudbu za pomoci nějakého computeru. Tehdy šlo ovšem o celou uměle vytvořenou skladbu, nikoliv o napodobeninu kompozičního umění nějakého, navíc světoznámého skladatele.

Jakub pokračoval dál: „Můj kolega ze základní umělecké školy má jistou vazbu na někoho, kdo má s počítači a umělou inteligencí něco společného. Bavili jsme se o této technické stránce, z níž jsem já – a myslím ani on – neměli žádné velké znalosti. Víš, že já nejsem technický typ, jsem jen obyčejný muzikant. A myslím, že můj kolega také.“

„A co jste vymysleli?“ zeptal jsem se trochu ironicky Jakuba. Očekával jsem, že můj přítel má chuť vyzkoušet něco podobného. Ale jak se brzy ukázalo, mylil jsem se.

„Víš, co mi můj kolega prozradil?“ pokračoval ve svém povídání. „Řekl, že má doma první stránku jisté skladby, o níž kdysi sám skladatel prohlásil, že je pryč, že je zničená, protože svá začátečnická díla jednou prostě zlikvidoval.“

Teď už jen zbývalo dodat, který skladatel byl tak pořádný a o kterou skladbu jde. Dozvěděl jsem se to od Jakuba záhy. Jednalo se Zdeňka Fibicha, romantika z druhé poloviny 19. století. Sám jsem se o Fibicha trochu víc kdysi zajímal, když

jsem psal diplomovou práci a zajímalo mne právě romantické zaměření jeho tvorby. Vždyť to byl skladatel ze Železných hor, z Libáně u Nasavrku, kde trávil svá mladá léta. Takže jsem věděl, že některá jeho díla z mladých let jsou uváděna jako nedochovaná, protože je sám skladatel později zničil; zřejmě je považoval za nedokonalá, jako bývají všechny začátečnické skladby mnohých umělců, snad jen s výjimkou těch největších osobností. Věděl jsem tedy hned, o co jde.

První jeho opera, jejíž předehru dirigoval Fibich na svém slavném chrudimském koncertě v roce 1865, byla Medea. A potom další opera, která byla uvedena přímo na Libáni o tři roky později. Tehdy se tam v zimě sjeli mnozí přátelé rodiny nadlesního Jana Fibicha. Operní dílko jeho syna Zdeňka se jmenovalo „Kapellmeister in Venedig“. Na jiné skladby jsem si nevzpomněl. Jistě zmizely i jiné drobnosti, které si dovolil skladatel sám zničit. Jakub mi brzy sdělil, že má na mysli tu druhou, začátečnickou rukou psanou operu, tedy řečeno česky Kapelník v Benátkách. O čem byla, nebylo z žádného pramene známo. Libreto si zřejmě mladý skladatel napsal sám.

Nebral jsem Jakubova slova vážně. Pochyboval jsem, že by se někde našla skladbička z Fibichova mládí. Nebral jsem ani vážně Jakubovo sdělení, že jde jen o předehru. Že by někde skladateli ulétla, když dělal doma pořádek a někdo by ji někde našel? Nesmysl. Kvůli tomu mne hnál sem pod Čertovu skalku?

Zdalo se mi, že v dálce zabouřilo a za chvíli se spustil drobný déšť, který dlouho netrval. Byli jsme dostatečně v lese ukryti a chráněni vysokými stromy. Jen to v jejich korunách trochu šustilo a za chvíli byl zase klid. A tak jsme mohli zase v klidu pokračovat v rozhovoru.

Pořád mi ještě nebylo známo, proč mě Jakub pozval právě sem a proč mě na schůzku nepozval přímo mobilem. Samozřejmě jsem se na to svého přítele rovnou zeptal.

„Mobil mám ukrytý a vypnutý doma. Slyšel jsi jistě o tom, že podle mobilu lze určit polohu hledané osoby, a o to právě nemám zájem.“

„A co jsi kde provedl, že by tě někdo chtěl vypátrat?“

„Mám totiž druhou stránku předehry.“

Málem jsem údivem otevřel ústa. Byl jsem přesvědčen o tom, že Zdeněk Fibich své začátečnické dílo prostě spálil. Sice se o tom nikde nepsalo, všude v dokumentech se jen konstatuje, že dílo se nedochovalo. A najednou je tu objev dvou stránek předehry, z nichž každou vlastní někdo jiný. Neuvěřitelné. Ale proč se Jakub musí kvůli tomu skrývat?

Přítel jako by četl mé myšlenky.

„Samozřejmě, že nejde o Fibichův originál. Je to opis – pocházející pravděpodobně od hudebníka, který účinkoval v tehdejší malém orchestříku na Libáni – jak se alespoň domnívám. Michal – tedy můj kolega – věděl jen to, že první část předehry našel jeho známý kdesi v pozůstalosti a nabídl ji jistě skupině odborníků,

zabývající se umělou inteligencí, k dotvoření. Byla by to velká senzace. Nevím, co všechno to obnášelo, zda se pokus vydařil, zda pokračování přede hry bylo už vytvořeno, prostě nevím.“

„Pořád nechápu, o co jde. Tvůj známý Michal má tedy první stránku opisu Fibichovy přede hry – a ty máš druhou. Je možná taková náhoda? Kde jsi k té druhé stránce přišel?“

„Asi tak, jako Fibich – když jsem dělal pořádek. Měl jsem doma pěknou dávku not, které mi darovali moji známí a příbuzní, a již jsem se potřeboval zbavit. Nevím, jak se to stalo, jenom letmo jsem sledoval zažloutlé stránky různého notového materiálu, na nichž byly zaznamenány různé mně neznámé skladby, opisy písní a podobně. Najednou můj zrak utkvěl na papíru, který jsem téměř již chtěl vyřadit. Německý název Fibichovy přede hry „Kapellmeister in Venedig“ způsobil záblesk v mé mysli – a brzy mi to došlo. Stránka byla označena dvojkou. Je to ovšem jen záznam smyčcové části skladby, nevím, zda tam v libáňském malém orchestru byly ještě jiné nástroje.“

Chvilí jsem o možnosti takové náhody uvažoval. Kde ale by se měla část skladby nalézt, než u hudebníka. Sám jsem měl doma v notách plno notového materiálu, který mi rovněž jako Jakobovi přinesli mí přátelé a známí. Mám je ještě uloženy na hromadě v koutě jedné skříně. Jen mít čas se jimi prohrabat. Snad na to někdy také dojde.

Vraťme se ale k Jakobově situaci. Sám mi ji nakonec trochu objasnil.

„Udělal jsem velkou chybu, že jsem o vlastnictví druhé části přede hry Michalovi řekl. Ten o ni projevil až nevídaný zájem. A teď si kladu otázku: Má už tuto část zpracovanou umělou inteligencí? Myslím, že by se tím dost proslavil, což by odpovídalo jeho ambiciózní povaze. Nebo by chtěl tuto druhou část vydávat za uměle vytvořené dílo? Nebo by chtěl jen porovnat umělou a skutečnou hudbu? Nevím. Ať je to jak chce, hlavním cílem jeho snah je nyní získat ode mne tu druhou část, možná neúplnou, ale existující.“

„A ty mu tu svou část přede hry nechceš vydat,“ doplnil jsem jeho proslov. „A proto se před ním musíš skrývat. Nepřeháníš to trochu?“

„Vůbec ne. Kdybys znal Michala, jde vždy houževnatě za svým cílem. A myslím, že často používá nevybíravé prostředky.“

„A že by byl schopen pátrat po tobě v době školních prázdnin za pomoci určení místa pomocí mobilu? To by musel mít nějak blízko k policii a pádný důvod ... Nebo máš obavy, že by tě chtěl vytrvale přemlouvat ...“

Už jsem začal chápat, proč naše schůzka proběhla na tomto místě. Nikdo nás neviděl, neslyšel, snad to Jakub vyřešil takto, i když si myslím, že možnosti svého kolegy Michala dost přeceňoval. Že by byl tak vytrvalý a chtěl přes Jakubův nesouhlas jeho noty získat? Že by sáhl k nějakým neobvyklým opatřením? Možná, že kdyby přede hra dostala k sobě umělého bratříčka, mohl by někdo srovnávat

a snižovat tak možnosti využití umělé inteligence, což by byl také jeden z možných výkladů této záležitosti. V každém případě, jak jsem pochopil, stáli proti sobě dva hudebníci. Jeden příznivec umělé hudby a druhý odpůrce. Aspoň tak jsem pochopil Jakobovu pozici.

Počasí se zatím zhoršilo, rozpršelo se, a my jsme upalovali lesními houštinami ke svým vozidlům na parkovišti. Nevím, zda jsem Jakobovi nějak poradil, ale můj názor znal: nepřehánět, ale být opatrný a zatím svůj úlovek dobře hlídat. Nakonec jsme se domluvili, že se sejdem v Chrudimi v mém bytě a Jakub svěří ke mně do úkrytu svůj notový poklad.

Kapitola z románu Dobrodružství v Železných horách

VÁCLAV FRANC

VÁCLAVÁK

Pod koněm hnízdí
moře studánek
Člověčina z eskalátorů
vyvržena jako špunt

Ráno má moje oči
opony odpadků
pasáže krafání

V houštinách zvuků
bloudím sám
dlažbou ukřížování

SOUTOK

Říp sleduje polibek
dvou řek
Ten polibek trvá
už celý věk

Milenci se zde učí
splývání do náručí
velkou násobilku doteků
a mně je krásně do breku

Z almanachu XXII. Dnů poezie Cesty

JAK SE ŽIVOT ZAMOTÁ

MILAN DUŠEK

Vycházelo slunce, zatímco měsíc ještě slabě zářil na horizontu. V tuto časnou hodinu byl ještě ve městě klid, ale od nedaleké silnice stoupající do kopce už bylo slyšet vozidla, která si po ní zkracovala cestu k Újezdu, aby nemusela přes celý Houkov. V závěru týdne šlo převážně o přetížené kamiony, pospíchající, aby byly v určenou dobu mimo Česko a tak splnily nařízení o zákazu pohybu po našich komunikacích. V ulici Pod Rozárkou se tiše otevřely zadní dveře patrové vilky a žena, která se z nich vynořila, opatrně je za sebou přítukla, zůstala při nich stát

a pátravě se rozhlížela po blízkém okolí, jako by ještě váhala, kudy se má vydat. Na první pohled se z její tváře dalo usoudit, že už o tři čtyři roky překročila třicítku, na druhý, že její oděv skrývá pevné tělo, včetně nepřehlédnutelného poprsí, na třetí, že se zřejmě chystá někam, kam by neměla, ale že jí na tom, aby tam dorazila, velmi záleží. Ve svém věku již nepochybně věděla, po čem touží a čemu je lépe se vyhnout. Byla si jistá, že pokud se ten, koho zanechala uvnitř, vzápětí vydá za ní a začne ji potajmu následovat, bude předpokládat, že půjde ulicí, kterou je nejbližší k centru města, aby věděl, ke komu zamířila.

Tuhle radost mu neposkytne! Nepřivede ho rovnou tam, kam jde ona, tím by mu umožnila ztropit další trapný bengál. O tom, že by to učinil, nepochybovala, moc rád byl středem pozornosti, dokonce se vyžíval i ve svém pokoření. Bylo jí jasné, že manžel, jemuž večer konečně naplno sdělila, že s ním definitivně končí, si její slova srovnal v hlavě a pochopil, že ten její ranní odjezd za kamarádkou, na který se vymluvila, může být finta, která jí umožní pohodový den s milencem. Určitě ji bude očekávat na některé křižovatce ve městě, ukrytý někde za rohem. Není tak hloupá, jak se domnívá, a on není tak chytrý, jak si myslela, když si s ním začala. Byla tehdy ještě naivní a lehkomyšlná, když si ho vybrala, aby nebyla všem pro smích poté, co otěhotněla s jedním z práce, tvrdil, že se rozvede a vezme si ji. Bohužel ji ponechal napospas jejímu těhotenství. Přijala nabídku současného manžela a ostuda se nekonala. Ale brzy z toho měla noční můru, kterou vyhnala tím, že potajmu absolvovala potrat. I tak si uvědomovala, že se současným manželstvím musí něco učinit, aby její trápení skončilo a znovu si mohla užívat života. Několik minut ještě naslouchala, jestli se něco podezřelého neděje uvnitř domu, co by ji upozornilo, že její odchod zaznamenal, pak si pod bradou utáhla cípy modrého šátku, vyhrnula si límec lehkého pláště do deště a zamířila k prvnímu z rozestavěných domků v louce. Za nimi už nebylo víc než padesát metrů k cestě podle oplocené zahrádkářské kolonie. Odtud seběhne k autobusovému nádraží, ulicí na dohled Městského muzea dolů k řece, po lávce na druhou stranu, zkratkou mezi zahradami se dostane do objektu nemocnice. Ukrytá v keřích při plotu si trochu oddechne a současně bude mít dokonalý přehled do ulice od nábřeží, což jí umožní zjistit, zda je skutečně sledována, její pronásledovatel se v těch místech nemá kam schovat. V noci se přes město přehnal přívalový déšť a hlavně kolem těch rozestavěných stavení, obklopených stavebním materiálem, bylo dost blátivo, ale ona neměla čas ten úsek obcházet, u Karla se dá do pořádku. Jak se za ní zavrou dveře jeho bytu, má vyhráno. Nechala se unášet představou jeho zkušeného objetí. Miluje ho a on miluje ji. Teprve s ním přišla jistota, že už nebude podváděna. Ani na moment nezapochoybovala, že Karel je ten pravý. Že mu nejde jen o to, aby měl s kým spát.

V tomhle rozpoložení dorazila k silnici. Přeběhla ji. V těch místech ji lemovaly listnaté stromy. Jeden minula a jakoby za sebou cosi zaslechla. Připomínalo to

lidské kroky. Neunikla mu? Míjela tmavé auto, když do ní prudce strčil. Ztratila rovnováhu. Než se jí podařilo vyrovnat své zakolísání, jednou rukou jí překryl ústa, druhá obemkla její paže a znehybněla je. Marně se mu snažila vyškubnout.

„Buď rozumná holka, nemáš proti mně šanci.“ Smýkl s ní doprava, vzápětí ležela mezi sedadly tváří ke gumové podlážce a muž na ní obkročmo seděl. Ruce jí zkroutil na záda a spoutal provazem. Byla z toho v šoku, ale znovu se pokusila o zoufalý odpor. Dokonce se nadechla k volání o pomoc. Udeřil ji do hlavy. Omdlela.

***

Když se probrala, dlouho mžourala očima po klenbě nad sebou a omšelých stěnách, než pochopila, že se nachází ve sklepe. Panovalo tam přítmí díky jedinému zdroji světla, pocházejícímu ze zpoza zakrytého obdélníkového okénka téměř u stropu. Zásluhou nějaké mušky, lezoucí po její tváři, si uvědomila, že má spoutané ruce a vzápětí, že nemůže pohnout ani nohama. Ležela na něčem, co připomínalo spacák, ale čpěla z toho plíseň. Nevěděla, jak dlouho tam leží. Celý den? Noc a den? Kručelo jí v žaludku. Měla příšerný hlad a ještě větší žízeň. Marně si olizovala pálicí rty přelepené tuhou páskou, scházely i sliny, v ústech měla poušť. Zápolila i s pamětí. Jen zvolna si vybavovala, jak se za ní ten muž objevil. Manžel to nebyl. Zaplatil někomu, aby jí dal zavyučenou? Komu? Neznala jeho kamarády, s nimiž chodil na pivo do hospody. Ale co když ten chlap, co se jí zmocnil u silnice poblíž zahrádkářské kolonie, si ji vyhlédl nezávisle na manželovi? Párkrát už četla o takových případech.

Proč nejde? Hodlá ji vyhladovět, aby byla povolnější? Nepochybovala o tom, co od ní bude požadovat. Teprve za úplné tmy zaslechla kroky na schodech. Vzápětí odemykal. Nad dveřmi blikla slabá žárovka. Než přivykla změně, stál při ní. Přes hlavu měl černou kuklu s otvory pro oči a ústa. V rukou držel tácek s nějakým jídlem, z podpaží mu trčela plastová láhev. Mlčky na ni zíral. Zvedla svázané ruce k puse.

„Aby bylo jasno, tady o všem rozhoduju já. Až se nacpeš, znovu ti zavřu hubu.“ Sotva jí došlo, že je to muž, co ji unesl, škubnutím jí strhl pásku ze rtů, bolest jí vnutila slzy do očí. Uvolnil jí ruce. „Co se mnou zamýšlíte?“ vyhrkla zajíklavě.

„Žádný otázky! Mluvit můžeš jenom, když to dovolím.“

„Budou mě hledat ...“

„Pro svět venku jsi přestala existovat. Začni jíst, nebo to odnesu!“ přitvrdil hlas. Měla ještě další otázky, ale popadla krajíc přes celý bochník a lačně se zakousla. Beztak by neodpověděl. Nedokázala polknout. „Mám žízeň,“ hlesla. Hltavě pila, dokud jí láhev nevytrhl se slovy, aby si vodu šetřila, že další dostane až zítra.

„Potřebuju na malou.“ Ukázal do kouta na kýbl a šel tam s ní. Uvolnil jí nohy. „Snad na mě přitom nebudete koukat?“

„Budu s tebou dělat všechno, co si umanu, a tobě nezbude nic jiného, než to dělat se mnou.“

Styděla se, ale nedokázala to zadržet, přesto že z ní nespustil oči. Na spacáku jí znovu zalepil ústa, svázal ruce i nohy. Zamkl za sebou, zhasla žárovka, obklopila ji tma. Hlavou jí táhly příšerné myšlenky, ale nasycenost přivolala spánek. Nebo dal něco do vody?

***

Když přišel příští večer, znovu v kukle, spěchal. Strhl jí pásku z úst, uvolnil ruce a nohy. Napila se, zhltila krajíc chleba a na jeho břitký příkaz, aby se svlékla, vyhrkla, že nutně musí na velkou. „Abys tady zasmradila? Ani náhodou!“ syčel „Od rána se přemáhám. Chcete, abych se podělala?“ Znovu si vybavila, o čem přemýšlela v noci. Až dosáhne svého, beztak ji zabije, nemůže propustit svědka své úchylnosti.

„Nepřibližujte se!“ Celá se třásla. Věděla, že na něho nemá. Když ji srazil na spacák a znehybnil paže, pokusila se ho kopnout do nejcitlivějšího místa, ale zalehl ji. Bránila se, křičela, ale brzy jí docházely síly. Už pouze vzlykala. Vnímala bolest, která se šířila do celého ochabujícího těla, ale nebyla schopná už ničeho. Ve svém rozpoložení nezaznamenala ani kdy odešel. Noc pro ni byla utrpením. Usínala a probouzela se, na ničem jí už nezáleželo.

***

Při další návštěvě na výzvu, aby se najedla, nereagovala. Uvolnil jí ruce a nohy. „Zvedni se, sakra, nebo tě zvednu kopancem! Tady jsem pánem já!“ vrčel. Už zvedal ruku k úderu, když se rozlétlly dveře. Jako by jí to probralo z letargie. Nemohla příchodzího vidět, bránila jí v rozhledu mohutná postava jejího trýznitele. „Táto, co tu provádíš? Kdo je ta paní?“ Ten mladý hlas jako by se stal kapkou naděje v její bezmoci.

„Vypadni, spratku, nebo bude zle!“ zařval na toho před sebou.

„Určitě tu není dobrovolně. Proč je úplně nahá?“

„Jestli okamžitě nezmizíš a budeš se dál vykecávat, zavřu ti zobák já!“ přišla další výhrůžka.

„Nehni se z místa, děvko. Nebo to schytáš i ty!“ zaječel na ni. Zmocnil se jí strach. Schoulila se na spacák. Slyšela dusot na schodech víc než předcházející dny. Výkřiky. Vzteklé i bolestivé. Tenhle šílenec je schopný všeho, táhlo jí hlavou. A pak: Zůstaly otevřené dveře! Chvilí jí trvalo, než se vrávoravě zvedla a zírala do dveří, než tápavě vykročila. Připadalo jí jako by stoupala celou věčnost. V hale ji obklopilo ticho. Ulekla se, když vzadu vrzly dveře. Dlouho jsem se ze svobody netěšila! Ale byl to ten mladík a nikdo ho nenásledoval. Měl zrudlé tváře, jako by právě absolvoval něco namáhavého.

„Asi jsme vás vylekali,“ vyslovil zajíkávě a hned se podíval jinam.

„Vy ne,“ dostala ze sebe. „Kde je?“ Klopýtala k němu. Škobrtla o vlastní nohu a málem se svalila, ale zachytil ji včas. Opřela se mu obličejem o pevné rameno. Stále se ještě třásla.

„Už se ho nemusíte bát. Utekl.“ Snažil se ji uklidnit.

„Co když se vrátí?“ vzlykla. „Kudy se jde ven?“

„Kam byste šla v tomhle stavu?“ namítl s rukou na jejích zádech. V tom okamžiku si uvědomila, že je nahá. Odtáhla se, překřížila ruce přes řadra. Ale touha uniknout překryla všechno ostatní. Dostihl ji.

„Měla byste odpočívat, pani. A takhle,“ sklouzl po ní očima, „nemůžete ven.“

„A co když...“ začala.

„Zamknul jsem a dal závoru.“ Vzal ji za ruku, vedl schodištěm do patra.

„Máte jistě hlad.“

„Potřebovala bych se vykoupat.“ Smazat doteky toho trýznitele, přidala si v duchu. Přeběhla očima koupelnu, jako by očekávala, že je tam ukrytý. Poněkud se jí ulevilo. Mladík k ní byl zády, napouštěl vodu.

„Můžete si otočit klíčem.“

Když za sebou zavřel, zamkla. Vstoupila do vany, ponořila se do příjemně teplé vody až po bradu. Vnímala pohodu skoro jako doma. Ale má ještě nějaký domov? Odešla s tím, že se tam již nevrátí. Hledá ji Karel, když nepřišla, jak se domluvili? Nebo si myslí, že se rozhodla jinak? Myšlenky se jí z hlavy vytratily, věnovala se svému tělu. Opakovaně roztírala tekuté mýdlo a pečlivě se drhla žínkou. Pak vytrhla zátku a voda samá mydlina klokotala do odpadu. Použila osušku a čekala na zaklepaní. Současně s ním se ozval on.

„Jste tam, sám?“ šeptla. Znovu se vrátila nejistota.

„Jsem váš přítel, pani,“ řekl za dveřmi. Odemkla. Zakrytá osuškou couvla. „Vaše šaty jsem bohužel nenašel. Zatím vám půjčím svou košili a šortky. Pak se podíváme do matčiny skříně. Zemřela před třemi roky.“

„Nezapomenu vám, jak jste se ke mně hezky zachoval. Vytrhl jste mě z jeho spárů,“ neubrnila se vzlyknutí. „Jsem Jana.“

„Míra,“ hlesl. „Nevykejte mi, teprve mi táhne na devatenáct. Já za to, co prováděl táta, nemůžu.“

„Odhadovala jsem ti víc.“

„Najíte se, pani?“

„Až pak. Po té koupeli se mi chce příšerně spát. Ukážeš mi, kde bych mohla složit hlavu?“

***

Když otevřela oči, seděl na kraji postele.

„Sedíš tu už dlouho?“

„Přemýšlel jsem o vás. Jste úžasná žena. Zapomeňte, co vám prováděl táta.“

„Co je to s tebou? Celý se třeseš. Přisuň se, přehodím přes nás příkrývku. Než ji zvedla, napadlo ji, co se mu asi honí hlavou. Pak si všimla, kam se dívá. Jako by náhle prozřela. Za tátu nemůže! Chvatně přes něho přehodila příkrývku, ale dávala si pozor, aby se ho nedotkla.

„Báječně voníte. Vadilo by vám, kdybych se trochu přitiskl? Prosím. Zamiloval jsem se do vás na první pohled.“

„Míro, proč mě trápíš. Pochop, že tvoje tužby nemohu splnit, mám doma manžela.“ A hlavně milence, přidala si v duchu.

„Vkládal jsem do tebe tolik naděje.“ Obrátil se k ní zády. I ve svém rozpoložení dokázala pochopit, že je to pro něho obrovské zklamání. Věděla, že mu nesmí dát příležitost, ale už jí ho bylo líto. Jenomže skutečnost, že je mu devatenáct a ona už dost překročila třicítku, byla deprimující. Přesto se k němu váhavě přisunula.

„Mužský nepláčou,“ šeptla mu do vlasů.

„Jakýpak já jsem mužský, když jsem ještě nikdy...“

„Přijde tvůj čas,“ přerušila ho chvatně.

„Chtěl bych, aby to bylo s tebou. Nikdy bych tě nezradil. Vždycky by mi šlo o tvoje štěstí.“

„Jsi pro mě mladý.“ Vzápětí se chystala vyslovit něco jiného. „Kdybych věděla, že... Ne, to je hloupost!“

„Co kdybys věděla?“ chytl se toho jako tonoucí stébla.

„Že to zůstane mezi námi?“ vymáčkla ze sebe téměř proti své vůli, v duchu si nadávala, ale už to nešlo vzít zpátky. V tu chvíli byl znovu obrácený tváří k ní, zase vnímala doteky jeho prstů. K předchozímu tvrzení, že ji miluje, přibyla horkost mladého těla. Nemohla nevnímat jeho rozpalené tváře. Dech měla na pokraji nedýchání. Kapka ke kapce, vlna za vlnou, byla toho záplava, která člověka pohltí ani neví jak.

„Nikdy tě nepřestanu milovat,“ vychrlil ze sebe a tohle byl nejspíš definitivní konec jejího odporu. Povzdechnutí mělo vyjádřit nešťastnost, ale už tušila, že by si lhala, kdyby si namlouvala, že i nadále trvá její odmítavost.

„Nemám ponětí, kam nás tohle bláznovství zavede, Míro, a už samotná představa toho, co se chystám udělat, mě děsí, ale buď dnes v noci se mnou,“ vysoukala ze sebe a v duchu si připustila, že vyhoví žáru jeho mladého těla. Dnes, ale pak už nikdy! Musí mu to patřičně zdůraznit, umiňovala si. Stále víc si vychutnávala jeho fyzickou blízkost, až na to zapomněla. Bezesporu byl pro ni neskutečně mladý, byl však plný síly, smělý a soustředěný na to, co si usmyslel. Vycítil šanci a než mu v tom stačila zabránit, košili měla rozepnutou. Zanedlouho už přerývavě dýchala a stále víc tomu podléhala. Když se jí kolena promáčkli mezi stehna a překvapivě něžně laskal ňadra, zanechávalo to v jejím těle sílící blažené pocity. Zákonitě padla poslední hráz a Jana dělala, co je pro roztouženou ženu v takových chvílích zcela přirozené. Sjela dlaněmi po jeho pružných zádech a kňourala slastnou rozkoší.

Když se jí poněkud srovnal dech, znova se vyrojily zpochybňující myšlenky. Dopustila se něčeho neodpustitelného, co se jí brzy vymstí! Chtěla si sepnout košili, ale zabránil jí v tom.

„Copak ti to nestačilo? Nebylo toho už dost? rozkřikla se.

„Miluju tě a ty se na mě zlobíš?“

„Zlobím se na sebe. Já si měla uvědomit, kam to spěje.“

„Ty toho lituješ? Vypadala jsi tak šťastně.“

„Já... já vlastně vím jen, že jsem z toho zmatená, ale jestli mě opravdu miluješ, co na všem ostatním záleží. Nedovedu ti odolat, Míro. Už není cesty zpátky. Uvědomuješ si to?“ ovinula mu paže kolem zpoceně šíje a došlo jí, že tenhle mladík ji pobláznil a její stud zmizel. V tomhle stavu se tomu mohutnému přívalu touhy zákonitě nemohla ubránit. Když se milovali, musela k němu hovořit, aby mu dala najevo, že je pod ním šťastná, že v ní znovu probudil smyslnost, kterou potlačovala. Ocitla se za hranicí, kterou neměla překročit, ale rozhodně toho nelitovala.

***

V oblečení jeho matky, v němž se necítila dobře, ji ráno doprovodil na zastávku. Rozloučení odbyli jen vřelými pohledy. Usedla v protisměru, aby ho ještě chvíli viděla. V noci, ani teď se nezeptal, zda se k němu vrátí. Byl si tak jistý, nebo se smířil s tím, že zůstane u manžela? Z autobusového nádraží v Houkově zamířila rovnou do podměstí. Přecházela most přes řeku, když z uličky vyšla dvojice. V muži poznala Karla. Už se chtěla rozběhnout, když se ta žena, na první pohled mladší než ona, pověsila jejím milenci na krk a líbala ho. Dlouho jsi po mně nesmutnil! vyčetla mu v duchu. Překotně se obrátila a přeběhla řeku zpátky. Na náměstí v parčíku klesla na lavičku poblíž kašny s plastikou Nymfy a Kentaura a čekala, až ti dva přejdou. Skoro ji zaskočilo, jak rychle se s tím vyrovnala. Pak se vydala nakupovat. Džíny, sukni, halenky. Když vybírala spodní prádlo, přistihla se při myšlence, jestli se v něm bude Mírovi líbit.

***

Při zpáteční jízdě autobusem uvažovala, co Mírovi odpoví, pokud se zeptá na manžela. Dokáže mu přiznat pravdu o milenci? Asi by bylo správné, kdyby před ním už neměla žádné tajemství. Ale co když to pro něho byla pouze epizoda a nepředpokládá její návrat? Na zastávce vystoupila a vykročila k vilce u lesa. Sotva k ní dohlédla, znepokojila ji přítomnost tří automobilů. Černé připomínalo vozidlo pohřební služby, druhé mělo barvy policie, třetí vypadalo civilně. Zazněly motory, auta vyrazila po cestě k ní. Zatrnulo jí. Zmocnila se jí panika. Nevěděla, co si o tom má myslet. V poslední chvíli se uhnula do louky. Auta ji minula a mířila k hlavní silnici.

***

Co se tu přihodilo? Vrátil se její trýznitel a provedl Mírovi, čím mu vyhrožoval? Téměř bez dechu se rozběhla ke stavení. Bylo zamčeno, na zvonek nikdo nereag-

goval. Naštěstí znala skrýš pro náhradní klíč. Odemkla, ale v celém domě nikdo nebyl. Teprve poté našla vzkaz.

Milá Jano. Moc lituju, že už mě nezastihneš. Hned po tvém odjezdu jsem zavolal na policii do Újezda a přiznal se, že jsem zabil svého otce, protože byl zvrhlík a zasloužil si umřít. Před tebou jsem to zatajil, abys měla klid, ale na dnešek v noci jsem si uvědomil, že člověk nemá právo brát spravedlnost do svých rukou a nic na tom nemění, že tehdy se rozhodovalo, my nebo on. Jestli mě miluješ jako já tebe, počkej na mě. Budu na tebe myslet ve dne v noci. Míra

„Počkám na tebe, to co ty pro mne ještě nikdo neudělal,“ zašeptala a oči se jí zalily slzami.

PAVEL FRYDRYCH

DVOJICE

Nad Prahou svítily hvězdy. A město bylo plný lidí kteří zvraceli přes zábradlí mostů popel na hladinu řeky. Potom ho spláchla vlna jarního tání a vleče

ho korytem

až k nohám nepřítele před branami. Franz Kafka sbírá veškerou odvahu aby se zeptal profesora Einsteina jak poznat co není vidět. Dva dospělí neznámí Židé přecházejí po mostu a ohlédnou

se směrem k Divadlu který stojí v tichu a svojí zářící střechou připomíná oheň: první z nich vidí lidský lopocení za pomíjivosti existence a druhý cítí rachot dopadajících fotonů ... pak se rozejdou a na rozloučenou smeknou klobouk a připojí drobnou úklonu hlavy. (To všechno se stane ve chvíli kdy na hrob Antonína Dvořáka usedne červenka a dvakrát

zlehka klovne do větvičky zlatého deště který tam položila cizí chápající ruka a zanechala drobné otisk prstu na zelenohnědý kůře.)

A potom Město přikryje Noc jako když host v kavárně rozlije po stole černou kávu.

17. 4. 2021/ *Police nad Metují*
Z almanachu XXII. Dnů poezie Cesty

ČAS NA NOVOU ARCHU

LIBUŠE ŠINDLEROVÁ

To místo jsem měla ráda. Zchátralý náznak ... každopádně, střechu to nemělo a vlastně jediné oprávnění říkat tomu zchátralý dům, získala ta hromada cihel pouze podle polorozpadlých a vždy na řetěz uzamčených vrat, s rozmarně odhrozenou čupřinou psího vína, spoutanou sponkou trouchnivého trámu.

Hlavně teď na podzim to bylo romantické a tajemné zákoutí maně vyvolávající vzpomínky na příběhy, které mě od dětských let přiváděly do zpustlých zahrad a ponurých domů, ovládaných podivnými génii loci. Zastavíte se a víte ... tohle zbývá z kvetoucích osad, po pestrobarevném davu lidiček, kteří se tu mihli, nebo tady prožili svůj život, smáli se i zoufali si, milovali to tu, nebo taky nenáviděli, nejspíš se tu udřeli ...

Jenže je zářijové odpoledne, slunce jak nablýskaný diamant na jasně modré obroučce se potutelně směje a prý – Ponurý ... máš příliš bujnou fantazii, děvenko! A taky moc čteš a málo žiješ! Hezky si notuje s mým alter ego a já mávnu rukou ... Kšááá!

Protože dnes jsou ta vrata otevřená. Jako by si jen tak zívla a řetěz konečně povolil a zrezivělý zámek se pomalu, jako popel, sypal na prasklý pískovcový schod.

Nedalo mi to. Tolik let sem chodím! Sním a lámu si hlavu. Co je asi uvnitř? Co tam bylo kdysi? Nu, nyní to uvidím. Hlavou se kmitnou možné zádrhele, třeba bezdomovec rozbil pěstí rezavou překážku a číhá na mě ... (třeba tam chodí jenom na záchod) ... někomu to tu patří a já právě vnikám na soukromý pozemek ... není tam nic, jen velká černá jáma, kde si zlámu vaz a nikdo mě už nikdy nenajde ...

Ne, neodolám, opatrně našlapuji na zbytky schodiště a opatrně nakukuji dovnitř. Oči se rozkoukají pohodlně, protože budova nemá strop. Proti jasné obloze se ježí rozbitá mříž krovu, jen pár prken jako střechýle, hrozící vetřelce probodnout a jinak tráva, kopřivy a břízky. Příroda si vzala místo zpět, tak jak to dělá s opuštěnými silnicemi, vesnicemi nebo hradisky.

Pojď dál, prolnul tou místností nemístností příjemný hluboký hlas. Ani mužský, ani ženský, jako když country hlas zpívá „Jen ty, má Sázavo“ ... srdce mi prudce zabuší a všechny instinkty mě mají k úniku. Ale taky jsem rozčarovaná, že ten hlas mě připravil o prvenství objevu.

Nějak vás nevidím, pátrám v hustém podrostu, ale omlouvám se za svůj vpád. Ty dveře ...

To je v pořádku, bručí hlas. Taky jsem tu náhodou.

Zdá se mi to, nebo je z rozčilení, proti mně se vznáší mlžná pára, beztvářá a pulzující, ale nemohu si pomoci, ten hlas vychází zevnitř. Asi jsem přebrala sluníčka, pomyslím si uleknutě. Podletí je letos teplejší než celé léto dohromady ...

Jestli si ze mě někdo utahuje, tak vám musím prozradit, že mám slabé srdce. Mohl byste se mi ukázat?

Obláček se zhmotnil do neurčité postavy, nicméně postavy, skoro bych se odvážila rozhodnout, že mužské, a konejšivě promluvil: Neboj, to za chvílku přejde ...

Takže nebylo pochyb, že mám co dočinění s přízrakem. Než se úplně zblázním, pravila jsem roztrášená u vědomí, že teď už nemám na útěk ani pomyšlení, natož abych ho na svých podlamujících se nohou zrealizovala, mohl byste mi laskavě říci, kdo jste?

Když právě to je těžké ... řeknu – Příroda, a ty mi nebudeš rozumět, nebo řeknu – Bůh, a ty se začneš smát, mohu být Všechno, nebo Nic ... Teď je v módě Matrix, že? Obláček vypadal rozpačitě, rozpadal se na jednotlivé chomáčky a se zájmem mě obletoval. Nadechla jsem se a pokusila sebou neseknout. Dobrá, přistupuji na vaši hru. Chci důkaz! Odvaha ti nechybí, řekly chomáčky uznale, hlavně, abys ten důkaz unesla.

Zamlely sebou a přede mnou stála JÁ! Prostě jako když se podíváte do zrcadla. Šokovaně jsem se zašklebila. Ta druhá ne. Takže zrcadlo to není! Nebyla jsem mocna slova. Klid, konejšila mě ta druhá, za chvíli si zvykneš. To jsou léta zkušeností. Stařec s bílými vousy je tak otřepaný, vid'. A pak – demografický vývoj směřuje k tomu, že na světě bude za chvíli polovina mužů této věkové skupiny. To by žádný důkaz nebyl. Špatné zkušenosti mám i s mluvícími zvířaty a stromy. Tohle zafunguje vždycky, pochválil si. Doufám, že už nemá pochyby.

Taky jste se mohl, nadechla jsem se, když jsem si uvědomila, co se chystám říci, nezjevit. Já bych to tu prošmejčila, nakonec bych byla i trochu zklamaná, poněvadž tady nic není, a otrávená ze své zvědavosti, protože nejhezčí tajemství je pochopitelně to, které neodhalíte, a šla bych domů. Vůbec nevím, proč to nedělám teď! Co mě nutí rozprávět tady s nějakým obláčkem páry, experimentálním hologramem nebo s vlastní halucinací, kruci!

Musím dát slunci za pravdu, usmála se dvojnice. Fakt máš úžasnou představivost. Myslím, že si nakonec budeme rozumět. Sedla si na pohozený trám. Plácla rukou vedle sebe: Tak už netrojčí. Přijmi to jako fakt. Jsem tady a potřebuji si s někým poklábosit. Věčnost je dlouhá, mé dílo se nevyvíjí tak, jak jsem si představoval, a tak jsem si říkal, než se v tom začnu nějak vrtat, že nebude od věci se na to podívat očima někoho, kdo nemá tenhle nekonečný nadhled, víš?

A že zrovna se mnou? cítím, že mi zuby začínají cvakat o sebe. Určitě jsem v šoku, měla bych dostat pět Těček a nějaká sedativa by taky bodla. Když si uvědomím, že nepiju, nekouřím, neberu drogy, a potká mě taková věc, je mi to až líto.

Jen se nedělej, řekla moje ústa a moje oči se vesele přimhouřily. Nevypadalo to špatně, a trochu se mi ulevilo. Zatím sis musela všechna takováhle dobrodružství cucat z prstu, ne? Tak teď jsi uprostřed dění, abych tak řekl, ééé řekla, uprostřed historické události, až by se mi chtělo říci – zázraku, mlasklo si to zálibně, takže

si nestěžuj a koukej z toho vytěžit co nejvíc. Myslím, pravilo zjevení prorocky, že se ti to bude hodit.

Slunce na chvíli schoval mráček a moje oči si musely přivykat náhlému šeru. Zvedl se vítr a já měla (bůhví proč, že?) pocit, že to má na svědomí také ona. Úsměv, který jí zahrál na rtech, mé podezření potvrdil. Do mých stažených útrob se začalo zavrtávat podivné podráždění. Tak proč se neukážete řekněme americkému prezidentovi, vyhrkla jsem opovážlivě. Ten drží prst na spoušti, ne já!

Abych pravdu řekl ... řekla, opravila se netrpělivě, mám se zjevováním špatné zkušenosti, víš? Dělam to jen výjimečně, tak nějak po desítkách tisíc let, a vždycky, VŽDYCKY! zdůraznila významně, to dopadne špatně.

Myslíš jako ... Mojžíše? zkusila jsem opatrně konverzovat. Vlastně mě to začalo zajímat, a jestli je to skrytá kamera, aspoň budu mít příležitost se blýsknout se svými těžce nabytými vědomostmi a celkovým rozhledem. Kdybych měla mluvit opravdu na kameru, tak to se mnou praští, protože tréma mně vždycky svazovala jazyk, zatemňovala mysl a roztrásala mé tělo jako sulc. Se srdcem v krku a kolabujícím vědomím se pak těžko vyjádříte k dění v politice nebo vyslovíte zdrcující kritiku. Jsem typický gaučový debatér, ale nechtějte na mně, proboha, žádné veřejné vystupování. Nutně bych se potřebovala napít, blesklo mi myslí. Pro pána, bylo by pro mě daleko snesitelnější, kdybych předtím něco upila. Věci by pak alespoň dostaly smysl!

Tak vidíš, právě jsi mě sama oslovila. Ty víš, co si myslím, zhrozila jsem se. Bohužel – já slyším všechno, co si kdo pomyslí. Moře, oceán, vesmír myšlenek. Asi tak 99 % je k ničemu. Provozní záležitosti. 1 % zdánlivě k něčemu je, ale lidi to vždycky, zaváhala, a já to řeknu – zkurví! Neměl ... neměla jsem tím rozumem tak plýtvat, povzddechla si. Ale k tomu se ještě vrátíme, dodala. Víš, co nejvíc závidím lidstvu? otázala se a upřela na mě moje vlastní oříškové duhovky.

Tak to tedy vážně nevím, zavrtěla jsem hlavou. Co bys nám tak mohl závidět? Těla? Smrtelnost, fakt nevím, vzdala jsem to. Alzheimer, řekla s novým povzdechem. Kopřiva po její pravici se vláčně prohnula a ostře zavoněla. Zapomenout, zasnila se, to je to. Zpočátku trochu ... pak všechno. Všechno, co se na tomhle světě událo. Chápeš? Jediné místo k životu – a žádný vděk! Žádný rozmysl. Jen hamiznost a nenávisť!

I mně začaly defilovat před očima lidské dějiny, a musela jsem uznat, že pro jejich hybatele to žádný velký sukces nebyl. Zvlášť když si uvědomíte, jak se zacházelo a zachází s proroky a vůbec se všemi zajímavými sociálními projekty!

Nechme toho, mávla rukou. Je to strašně depresivní. Vidím, že ses stabilizovala, a jsem tomu ... ráda. Pořád mi to nejde z, znova zaváhal ... z pusy. Většinou se ukazují mužským, pánbuví ... já nevím ... to je mela! Prostě JÁ nevím proč. Ale s tím Mojžíšem, pokračovala, to jsi trefila hřebík na hlavičku. Taková hlava.

Taková váha kamene! A takové následky! Každý, říkám ti KAŽDÝ takové setkání zneužije! Smutně zkroutila pusou: A mně pak zbyde zas jen to zklamání.

I já to mohu zneužít, zavýhrožovala jsem, jak se mě začínaly konečně zmocňovat staré dobré emoce. Ještě jsem měla trochu vztek na ten šok, který mi to způsobilo, a už jsem se začínala radovat z nové známosti. Posluž si, zachechtala se posupně. V neoliberalním světě to bude brnkačka. Tady už neposlouchá nikdo nikoho. Tady by se nestal prorokem ani jeden z těch mých chlapců. Natož Ježíš, dodal, se svou pacifistickou teorií dobrovolné skromnosti, neřkuli LÁSKY, dodal pohrdavě. Tam jste to dotáhli s mýma deskama! Ale bez nich by to bylo nejspíš ještě horší, namítla jsem tiše. Tam, kam je nedotáhli, je to vůbec na pytel. Myslíš? rozzářila se nesměle. Tak ty myslíš, že to nebylo úplně marné?

Prekvapilo mě, že i Bůh potřebuje povzbudit. Potřebuje potvrdit svou cenu jako obyčejný smrtelník! Pozoruhodné!. Ale to si vybral, řekla bych, asi nejhorší dobu vůbec. Menší polovina civilizovaných lidiček už ho zná, jen když jim teče do bot, a ta větší jeho jménem dělá pěkné brykule.

Vypadala smutně. Takhle jsem to nechtěl, vykašlal se konečně na gramatiku. Myslel jsem, že si ze mě vezmou jen to dobré. Jak jsem starý, tak jsem naivní. Hele, řekl nakvašeně, vadilo by ti moc, kdybych byl zase obláček? Já se takhle nějak nemohu soustředit. Jasně že ne, nadsedla jsem nadšeně. Taky mně nedělá dobře, koukat na své dvojče. Tady například mám chlup, vyškubla jsem z její brady bílý vousek, který mě celou tu dobu iritoval a v podstatě mi bránil plně se zaměřit na podstatu věci. Au, vyjekly jsme obě a já ucítila na své bradě drobnou bolest. To jsou nápady, trhla ramenem a v příští chvíli se zas kolem mě proháněly bíle smotky vaty.

Víš, že si tě dobře pamatuju? řekly pomstychtivě. Já si tě taky pamatuju, opáčila jsem a trochu váhavě jim začala tykat. Celý život nechodím do kostela, ale valím si tu sněhovou kouli svých vin a prohřešků, docela poctivě, vid? Chomáčky se sdrclý dohromady a opět utvořily mlžnou postavu. Docela jo, kývla roztržitě, usedajíc na hromádku cihel.

Statečně jsem pokračovala, polykajíc slinu: No a jako ta zmiňovaná menší polovina křesťanů a ateistů jsem občas moc potřebovala, abys mi píchnul. A ty jsi... To je hrůza, řekla postava mrzutě. Ženy a matematika! Co to zase meleš o větší a menší polovině, prosím tě? To je dneska už podruhé, takže náhoda to není!

K otvoru v neexistující střeše konečně doplulo slunce a zvědavě nahlédlo dovnitř. Příbytek, nyní boží, se zlatě rozzářil a na mlžném obláčku se promítlo duhové spektrum. Na fialový bodlák usedl otakárek a sušil duhová křídla. Kolem jestrábníku začala mlsně kroužit huňatá včelička. Já vím, řekla jsem bez zájmu, matykáři ze mě taky šileli. Chtěla jsem něco říci, no, teď jsi mě přerušil a já to zapoměla. Chytila jsem se za hlavu.

A ty jsi se ..., napověděl mi mechanicky. Já jsem se na tebe podle tvého mínění vždycky vybodnul, vid? Ale ani ne, pokrčila jsem rameny. To ti všechno dojde až dlouho potom. Pak si představíš, kdyby se ti tvoje přání doopravdy vždycky vyplnila, a začneš se bát. No, jestli víš, na co jsem v životě pomýšlel, neřkuli, co jsem si přála, nemusím ti nic vypravovat. A pak, řekl Bůh ... Jednoho dne, doplnila jsem ho ... V tom kostele ... Nanebevzetí Panny Marie ... jsi řekla takovou větu, počkej, já si vzpomenu. Jo, plácla se postava do čela, až to drobně zajiskřilo, už to mám. Řekla jsi doslova: Pane bože, aspoň jednou ..., chytla se za pusku a vyprskla smíchy.

A ty ses ušklíbl, a já, přísambůh, promiň, že si tě pořád беру do úst, já ten veselý úsměšek dodnes vidím před sebou ... Postava se spokojeně zavlnila: Že tak blízko jsme si předtím nikdy nebyli? A já měl tenkrát dobrou náladu, a tak jsem řekl ... Tak ať je jednou po tvém ... teda po mém ... no prostě, staniž se.

Víš, kolikrát jsem ten úšklebek viděla před sebou? Vždycky když jsem řešila problémy, které z té tvé blahovůle vyplynuly? Jak jsem i po letech věděla, čemu všemu jsem ušla vždy, když jsi mi nevyhověl? Třeba s taťkou. Tolik jsem chtěla, aby žil, a jen ty jsi mohl vědět, že by to nebyl život. Že bys mě jen tak nějak ještě na nějakou chvíli nechal ten pocit, že mám tátu ... Bez ohledu na to, jak je mu ... Proto jsi ho nechal odejít tak brzy. Aby odešel jako frajer. Tak, jak žil. Naplno. To už by pak nešlo. A já ho ani nechtěla vidět se šourat, bezmocného, odkázaného na péči ... To jen, že člověk není na něco takového nikdy připraven ...

Kromě té větší, řekl posměšně, asi tak čtvrtiny, vid, která se opravdově modlí, a ví to ... Prach jsi ... Takže jsme se už jednou setkali a klaplo to, vid? To jsem rád. To jsem holka rád. Ale mám jednu podmínku – nebudeme mluvit o tom, jak je TAM, ano? To jediné by nás mohlo stát tu pěknou chvíli, co tu máme. V té chvíli mě opravdu zamrazilo. Protože to jediné ... zoufale ... už skoro tři roky, bych se potřebovala dozvědět ...

S údivem jsem si uvědomila, že vplouvám do hovoru, jaký by si kdekdo přál, a že se v něm cítím jako doma. V altovém tónu obláčku, trochu připomínajícím violu, bylo cosi konejšivého, něco mezi lexaurinem a ukolébavkou. Mluvím s univerzálním vědomím, napadlo mě náhle a podle pochvalného mručení jsem pochopila, že se myšlenka setkala s úspěchem. Bylo úlevné nemuset se kontrolovat ani stydět, všichni máme tajemství a on je všechna, VŠECHNA zná, a přece se mnou konverzuje dál, jako by o nic nešlo.

Tak dobrá, poškrábala jsem se na nose, když ne budoucnost, zeptám se na minulost. Co třeba Nibiru? vzpomněla jsem si na oblíbenou četbu. Ach, moje pýcha, nadnesl se chomáček. Nu, nejste moje první zklamání, povzdchl si, až kolem něj popadaly kapky rosy. Z vymodlených dětí málokdy co bývá ... Lehce nabyl, lehce pozbyl. Praskli jako křepelčí vajíčko, luskl výběžky. Hřebínek jim

narost', zpupnost a chamtivost ovládla i jejich svět ... Nejsem nijak pyšný na to, co jsem udělal, zavlnil se provinile.

Prasklinou ve zdi na mě táhlo a z jeho řečí mně přebíhaly mrazíky. Zpupnost a chamtivost ... Kde jsem to už slyšela? Popadla jsem klacík a počala jsem kreslit srdce do země pod sebou. A co jsi vlastně udělal? zvedla jsem oči ke svému besedníkovi. Víš, frázoval nepřítomně, mám moře času ..., oceán času ..., vesmír času ... Jak se to všechno odvíjí a houpá. Je tolik hluku, křiku, modliteb i kleteb ... Moře hluku ..., oceán modliteb ..., vesmír kleteb ..., vždyť víš! Bývám pak unavený. K smrti unavený, jak vy říkáte. A tak to skončím. Jen takhle sevřu pěst, sbalil výchlipky do kouličky a ... křup! A pak konečně nastane ticho. Veliké ticho. Moře ticha ..., oceán ticha ..., vesmír ticha ...

Takže Nibiru není jen legenda, přerušila jsem na chvíli čmárání do kupky písku. Usmál se: To vy jí tak nazýváte. Pro mě byla jednou z mnoha ... Všechny mě unaví. Všechny mě nakonec zklamou, zamyslel se a umkl.

Vítr znovu zadul a zlaté světlo pohaslo. I já byla zticha. Překvapilo mě, jak se jeho starosti podobají těm našim. Tolik toho chceme, a tak málo zůstane. Tak málo, že skoro nic ... No jo, tuhle tvou básničku si pamatuju, rozzářil se. Přece jsem vás tvořil podle sebe. Jiný vzor nemám. A vás taky zklamou ... vy zklamete je ... a všichni dohromady mě, zesmutněl. A zase je čas na Potopu ...

No jo ... potopa ... Ale stejně bych chtěla vědět, proč právě já ... A víš, že vlastně taky kvůli básničce? Tenkrát jsi napsala, zamýšleně pohladil lebedu, jež jím prorůstala: ... *A kdo se vlastně modlí za Tebe?* To mě dojalo. Na tohle jediné se nikdy nikdo nezeptal. Ta myšlenka zářila všehomírem jako hvězdička. I já mám svého Stvořitele, a ten zas svého ... A nikdo se za nás nemodlí ... a taky mě napadlo – Ta jistě nezaloží sektu *Setkání* či *Poslední šance* ... Nezaložíš, vid' že ne? obrátil se oblak proti mně. To bych pak musel ohněm ...

Výhrůzku jsem taktně přešla. Potěšila mě ta pochvala. A ještě víc mě potěšilo, že jsem potěšila jeho. Neboj, ujistila jsem ho. Na to jsem moc lenivá. A pak – sám jsi řekl, že v dnešním světě, naštěstí pro nás pro oba, nemám naději. Teď mě zase pro změnu nevnímá on. Ustaraně se vlnil a přeléval. Bylo mi ho skoro líto.

Kde jsme to původně přestali? vytrhl se ze zamýšlení. Já myslím ... u velkého ticha, připomněla jsem mu. Díky. Ticho je fajn. Klidně si ho dopřeju i miliardu let. Užívám si ho a hýčkám ... A pak mně zničehonic začne být smutno. K uzoufání! Nic mě nebaví. Těkám od ničeho k ničemu, náměsíčně courám Nekonečnem, až už nevydržím a zkusím to nanovo.

Takhle to bude s námi? Znova mě zamrazilo. Je to zvláštní, jeden vnímá hlavně negativní věci kolem sebe, ztracuje tisíc vymožeností a prokletí civilizace, ale když pomyslí na její konec, možná zasloužený ... co se nestane? Najednou se mu vybaví tolik nádhery ... Průzračná rána ... kosí zpěv ... podzimní kabát krajiny ... včela na květu jabloně ... srpnová mračna ... zlatá návrší. Anebo třeba

Chopinovo nocturno ... Neber mi to, chce se mi vykřiknout. Já jsem nezpůsobila ty katastrofy ... já přece ne!

Chomáč podrážděně vstal a poletoval mezi harampádím. Snažil jsem se inovovat. Přimíchávat méně rozumu ... No vidíš, a přece jsme ve stejných, namítla jsem. I já se vymrštila a začala jsem rozčileně přecházet. Mozek se vždycky rozmáchne a vzepne ... zdokonaluje sám sebe ... až jsme to zase dokázali!

Sedni si, napomenul mě nevrle. Rušíš mě v přemítání. Sedla jsem si. Teď zrovna je v módě environmentální tentononc, povzdechla jsem. Mlátí prázdnou slámu celé roky, oškubával lístky břízce našťvaně, a je to k ničemu. Jen já vím, že se to nedá zastavit. Zás vybírám jednoho poctivého ... A co z toho? Já bych to tak černě neviděla, zkusila jsem to. Víš, co je krásy na světě? Jenom těch obrazů a knížek! Nebo hudba, zkoušela jsem to zoufale. Já vím, na co myslíš, odbyl mě. I tohle je všechno moje práce, moje inspirace. Všechna harmonie je ode mě, nadmul se pyšně. Jenže na opačné straně leží ošklivost. Vymysleli jste si satana, ale je to ve vás. Svoboda volby bez morálky, bez zodpovědnosti ...

A láska? Pche! Nechtěj mě rozesmát. Roztočil se tak, až to udělalo malý vírek. Ta ode mě jistě nepochází! Pohlavní pud – prosím! Pohlavní akt – dokonalé! Vidělas to ne? Kudlanky nábožné ... jeřábi táhnou ... svatební tance ryb ... Tohle je podmínka přežití. A co jste dokázali vy? Zavlekli jste do toho majetky, nemístnou romantiku, psychologii a vztahy a já nevím co, a jste pěkně ... víš kde?

Já vím, vzalo mě to. Vyvracelo to všechny mé sny a hloupé představy. A připomnělo veškerá zklamání a bezmoc a beznaděj ... Tohle nemusel. Na to mám jiné společníky!

A pak tu máme to hoře z rozumu, pokračoval zamyšleně. Tak málo rozumu jsem vám dal, a vy – gore iz uma! Ty si myslíš – obětavost, a ono sobectví! Říkají pokrok – a myslí na vlastní šrajtofle ... I milosrdenství se tady zvrhá v katastrofu, fuj! Obláček se chytil za hlavu. Já uznávám – vědět, a nemoci nic dělat, není leg-race. To už je fakt lepší nevědět, a dělat ... Hergot! Hergot! Za chvíli v tom budu lítat taky! Tolik nešvarů je tady a potom pár slov s Pozemšťankou ... rozkatil se: A začne hrabat i všemohoucímu. Vždyť to říkám. Spláchnout a začít znova, to nesežte nikdy! Aspoň pár miliónů let je klid.

Tak asi tak všemohoucí nejsi, řekla jsem jízlivě. Můžeš jen tvořit, ale už ne opravovat. Můžeš trestat, ale nemůžeš si vybrat koho. Odnosou to všichni, vid?

Ale ono to tak bylo původně myšleno, povzdychl znechuceně. Měl jsem být ideál. Etalon dobra. Horou, aby bylo kam stoupat. Všechno jste zničili. Všechno! Najednou jsem se začala bát. Motýl už uletěl. Včela také. Jen na lebedě ještě zářily duhové kapky rosy od rána. Můj svět mi vůbec nepřipadal k zahoezení. Pořád jsou tu snílci. Dříči. Myslitelé. Nadšenci ... I ta jím opovrhovaná láska.

Ale dáš nám ještě šanci? zeptala jsem se úzkostně. Já nevím, zabručel, ani se mi nějak nechce. Ten hluk je příliš velký ... I když ... Snad nějak lokálně ... Hlas se začal rozplývat a slábnout.

A to je všechno? Víc mi nepovíš? vykřikla jsem naléhavě. Zase nerozlišíš zrno od plev? Zase princip kolektivní viny? Vždyť i ten sedlák třídí brambory ... V hlavě mi bučelo jak v úlu. Už jsem si nepřípadla vyvolená. Jenom bezmocná. Hlavou mi běžely polední zprávy. Jestli vidí televizi, je to v háji, cítila jsem osten přímo na duši.

Obláček se tiše vypařoval a zvolna se vznášel ke slunci, až ho celé zastínil. Dům byl náhle opuštěný a vskutku ponurý. Ve velké dálce zarachotil hrom. Bouřka v téhle době?

Čas se nachýlil ... Čas na novou archu ..., doletělo ke mně téměř neslyšně.

VĚRA KOPECKÁ

CESTA DO KRAJINY

První list
otevřené knihy
Ještě si pohráváš
s myšlenkou
zda po ní jít
zda vydat se dnes
či jindy

Kraj vábí tajemstvím
Nevyslovenými sliby
Hřejivé slunce
Vlídny stín
a za obzorem bouře
blesky šlehající
Neklidní poutníci
v nás se už dávno
probudili

Z almanachu XXII. Dnů poezie Cesty

- Myslet to s někým dobře, není vždy nejlepším řešením, může to upozornovat na dvojí výklad.
- Naše paměť má o nás určitě jiné mínění.
- Kdo se bojí, nesmí do lesa. Mohli by se pak bát všichni ostatní.
- Kdo dočte knihu, měl by si ji přečíst ještě od konce k začátku, aby se ujistil, že ji může konečně odložit.

AFORISMY JIŘÍ FALTUS

OHLASY A RECENZE

Z NOVÝCH KNIH

Existuje řada literárních soutěží a akcí inspirovaných literaturou. V rozličných podobách bývají doprovázeny tištěným slovem. Nejčastěji v podobě sborníků. SVČS vydává sborník téměř každý rok, širší zmínka o letošním KDO MI ŠLAPE NA PATY by byla nošením dříví do lesa. Editorkou je Věra Kopecká, organizátorka inspirativních Broumovských dnů poezie. Soustřeďují básníky a výtvarníky nejen z luhů českých, velice aktivně se podílejí také přední umělci polští. A nezůstává pouze u nich. K letošním Broumovským dnům připravila Věra Kopecká hned dva soubory poezie. SVĚTLO A STÍNY PODZIMU (sborník XXII. Dnů poezie v Broumově. 134 str.) představuje přes padesát českých, polských, slovenských, ukrajinských a lotyšských básníků a básnířek. Při tak početné sestavě jde samozřejmě především o symbolickou prezentaci, přesto mají mnohé verše pozoruhodnou úroveň. Další publikací je sborník CESTY (315 str.), na němž se podílejí také účastníci Broumovských dnů poezie z dřívějších let. Někteří dostali větší publikační prostor. Okruh zařazených tvůrců je rozšířený o ukázky ruské a bulharské provenience. Pozoruhodným prvkem je otištění básní v rodném jazyce jednotlivých aktérů, částečně doplněných překlady. Prolínání jazykových prvků je charakteristickým znakem knih, které Věra Kopecká připravuje. Totéž platí o znamenitém fotografickém doprovodu.

Pozoruhodnou knihou upoutal pozornost Vladimír Skačáni. V roce 2011 vydal obsáhlý historický román Prokletá knížata (494 str.) Jeho tvorba zabírá námětově široký okruh s nepominutelnými historickými ohlédnutími, skutečné události se stávají dominující inspirací. Po deseti letech se vrátil k historii, tentokrát sahající od nedávné a ještě bolestně živé minulosti hluboko pod práh našeho letopočtu. Šest obsáhlých povídek představuje šest perel na promyšleném motivační lanu, jímž je moc, bezohledné úsilí o moc, využívání a zneužívání moci k vlastnímu prospěchu. Řeceno přesněji – zneužívání moci, které má hluboké historické kořeny. Téměř všechny pokusy lidstva o nápravu zatím skončily neúspěchem. Natož aby byly kořeny zla mýceny. Povídka Zelinář zavádí čtenáře až do osmého století před naším letopočtem. Kniha OSUDOVÁ ROZHODNUTÍ (2021, 291 str.) působí jako hodiny jdoucí pozpátku, první povídku inspirují události na předválečných olympijských hrách. Skačáni nepochybně záměrně zvolil relativně neobyčejně drsný motiv uzurpátorského, bezohledného a bezbřehého boje o moc. A nejedná se vždy o osoby na nejvyšším stupni společenské úspěšnosti. Vždyť i naše současnost je stále plná malých lidiček, závistivě prahnoucích po různých stupních moci, protože moc přináší osobní prospěch. Co hůř, nejednou se ti morálně i schopnostně malí k jisté formě moci dostávají, třebaže jen lokál-

ně ohraničené. Takovými postavami se to ve Skačániho povídkách jen hemží. Výrazně charakterizované jsou také postavy a postavičky z prostředí stávajících či budoucích panovníků, různých následníků a jejich pokrevních příbuzných. Jenom síla moci může utopit nespokojenost lidí..., čteme bolestnou pravdu. Dokonalé propracování líčení jednotlivých období a někdy velice pregnantních vztahů, text postavený na širokých základech hlubokých znalostí historických událostí, jakož suverénní perfektní znalost spisovatelského řemesla činí ze Skačániho vskutku velkého vypravěče. Způsob jeho přístupu k dávným událostem je nadčasový a hrubě aktuální. Některé pasáže svádějí čtenáře, aby se k nim vrátil. Za všechny lze uvést brilantní líčení potopení lodi v povídce Bílá loď. Povídkové knihy dopřávají oddechové pasáže, Osudová rozhodnutí však mají vlastnost románu, čtou se jedním dechem.

Zdáním značně vzdálené ozvěny románu ZAČÍT MILOVAT (1981) z prostředí věznice, působí román Lubomíra Macháčka ZVÍŘE NA MOSTĚ (nakl. Pavel Mervart, 2020, 314 str.). Obraz prostředí se příliš nezměnil, dostal však výrazně realističtější atmosféru, odlišně vyhocenou, přizpůsobenou současnému negativistickému prozaickému trendu s lehce podbízivými momenty. Škála pohledu na klady i negativa nabyla širokého prostoru. Macháček si rozumí s neohoblovanými prkny každodenních událostí. Návraty do hluboké minulosti konfrontují životní periody protagonistů, lyričtější pasáže působí přesvědčivěji. Zejména pohledy do dávné vojenské minulosti však vyznívají povrchně a zjednodušeně. U generací, které nepoznaly charakteristické stupidní armádní grotesky, budí zkreslené, málem hororové představy. Paradoxně se méně výraznými a důvěryhodnými stávají kladné postavy, které postupně propadají sítem doby. Jakoby autorův profesní způsob myšlení sváděl k výraznějšímu pochopení aktérů primitivnějšího či chorobného ražení. Dějové paralely účelně vystihují stávající hektické společenské prostředí, na jehož pozadí se pohybují úspěšně prokreslené vedlejší figurky. To všechno ovšem románu neubírá na čtivosti. Macháček je zkušený spisovatel, plně si uvědomuje hranice literárních možností, odvěký konflikt autorské licence s realitou všedního života. Ke kladům románu náleží jeho schopnost vyhnout se módní suchopárné intelektuálštině v líčení prostředí a šálivosti literárních reků, než fádni okázalost je mu bližší zdánlivě všední život na ulici.

I skromné květiny zdobí lučiny, jimiž procházíme. Libuše Matysíková připravila ve spolupráci s literárním klubem Petra Bezruče (formou jejich almanachu) sbírku CESTAMI A CESTIČKAMI (2021), vybavenou bystrou předmluvou Jindry Lírové, jejíž poezii známe převážně z broumovských sborníků. Verše potvrzují autorčin svébytný optimismus, včelí píli, schopnost melancholických ohlédnutí a specifický smysl pro vystižení všech zákoutí života.

V životě už to tak chodí, že slyšíme mnohá slova renomovaných, pějících chválu na bezvýznamný průměr jenom s ohledem na jejich minulé zásluhy. Platí

to i na literárním poli. O to více si ceníme každé zmínky o autorech, konkrétně o básnících, kteří žijí a tvoří v ústraní uchvátaného a hektického světa, vytváří svou vřelou a niternou poezií laguny jasu, jistoty a čistoty. Platí to i o sbírce Miroslava Kubíčka OSMIZVUČÍ (Ofdis, 2021, 102 str.), kterou čtenář bere do ruky s jistým ostychem a úctou před něčím, proti čemu je člověk bezmocný. Miroslav Kubíček nás navždy opustil dříve, než nás jeho sbírka přišla potěšit.

Již sám název naznačuje, že Kubíček zůstal věren svému způsobu tvorby, jemuž je vlastní objevování jazykových novotvarů. Tentokrát je jich poskromnu, jako kdyby se hladina ve studnici invence trvale ustálila. Druhou vlnkovou lodí sbírky je básníkovo sepjetí s končinami svého života, jakési vzácné poetické krajinářství, které není planým atributem, ale skutečnou hodnotou. Již jsem kdysi použil citát z díla Luboše Zeleného, že poezie je tetování duše. Právě pro Miroslava Kubíčka je charakteristickým symbolem, slovo básník není pouhým označením umělecké profese, nýbrž zaslouženým čestným titulem.

S neokázalým souzněním splývají Kubíčkovy verše s prostředím, které se k němu vrací jako stavební kameny. V básni Vzpomínka čteme //kamenice ze skal jdou//, v básni Blíž k podhradí blíž //šel bych pěšky//až pod Lipnici//. Nepočítaně je v jeho celoživotní tvorbě návratů do rodného, v té době specificky kamenického kraje. Nepočítaně je v jeho poezii vyznání lásky k přírodě a k lidem, kteří ji modelují, sami přírodou modelováni. Kubíček je však především básníkem svých Rychlebských hor, básníkem v tom nejširším smyslu slova. Stal se strážcem klenotnice jeho pohádek a pověstí, které shromáždil ve svých knihách, jako je Josef Lukášek vládcem pohádkových Orlických hor, jako zůstává Marie Kubátová strážkyně krkonošských pokladů.

Sbírka Osmizvučí je jakýmsi Kubíčkovým aktivním mementem, vyznáním a pokorným přijetím trvalých hodnot. V básni Posečení to dokazují verše //v posečené travině//kořínky nové jitří//věčný růst jiskří//. Jako kdyby měly spodní proud, vyznávající přesvědčení, že vždycky tu bude někdo mladý, něco mladého, něco pro budoucnost. Nikoli pouhý host. Až dojemný je závěr sbírky, v němž rezonuje smíření a vědomí, že pro tuto zemi, pro svoje blízké, pro milovanou poezii, učinil vše, co bylo v jeho silách. Do paměti se vrývají jako do Kubíčкова milovaného kamene verše z básně s názvem Nikam //bezcílná cesta beze slov// jen raci se houfují//v klepetech prázdnou nadějí//bolí to//květen 2021//. Je to básníkovo mužné loučení. Jako málokdy však platí, že básník odchází, jeho poezie však zůstává. Zůstává vrytá do všech jeho cest, kročeť za kročeť, pohled za pohledem, vrytá do mraků i slunečního jasu, do dnů všedních i svátečních.

Nelze opomenout, že poslední sbírky Miroslava Kubíčka jsou nerozlučně spjaty s charakteristickým výtvarným doprovodem Václava Smejkal, který dokázal osvětlit i stíny, diskrétně zahalit jeho poezii v nezvykle kompaktní rovině. Ve sbírce Osmizvučí se jejich kroky srovnaly v důvěrném souladu.

S Miroslavem Kubíčkem nás opustil další český básník, jehož zralost možná ocení teprve budoucnost. Kdyby na jeho náhrobním kameni stálo pouze Básník, jiskřila by z kamene ryzí pravda.

František Uher

ZAZNAMENÁVÁME A KOMENTUJEME

JUBILEA PRO ROK 2022

MILOSLAVA BIČÍKOVÁ – 19. ledna
JOSEF LUKÁŠEK – 15. února
LADISLAV VONDRÁK – 27. února
MILAN RICHTER – 15. března
JOSEF VOLF – 19. března
PAVEL FRYDRYCH – 19. března
MIROSLAV HOZA – 4. dubna
JIŘÍ UHLÍŘ – 21. dubna
JAN DVOŘÁK – 10. květen
LIBUŠE ŠINDLEROVÁ – 31. května
LUBOMÍR MACHÁČEK – 21. června
PAVLÍNA VÁCLAVÍKOVÁ – 10. července
EVA ČERNOŠOVÁ – 13. července
JIŘÍ HRABINEC – 6. září
OLGA NOVOTNÁ – 4. října
JINDŘICH TOŠNER – 15. října
JANA BEDNÁŘOVÁ – 22. října
JIŘÍ ŠKODA – 29. října

NOVÉ KNIHY VE STŘEDISKU

- Jan Stejskal – **DOBRODRUŽSTVÍ V ŽELEZNÝCH HORÁCH** – román v nakladatelství OFTIS Ústí nad Orlicí 2021. Volné pokračování Příběhu z Železných hor. Vázaná, 208 str. Barevné ilustrace Alena Šimková. Křest knihy proběhl na zámku města Seč 25. září 2021 za účasti hudební skupiny „Nestejskáme si“.
- Miroslav Skačáni – **OSUDOVÁ ROZHODNUTÍ** – povídky, vlastním nákladem. Vázaná, 292 str., 2021.
- J. Bednářová, J. Burčíková, E. Černošová, M. Drahoš, M. Dušek, V. Franc, P. Frydrych, L. G. Zelený, K. Hájková, Z. Jirásek, V. Kopecká, A. Kordíková, L. Matysíková, M. Mouseová, O. Novotná, P. Pešát, Š. Saadouni, M. Sochora, J. Stejskal, L. Šindlerová, J. Tošner, F. Uher, M. Urbanová, J. Wienerová – **KDO**

MI ŠLAPE NA PATY – sborník Střediska východočeských spisovatelů. Básně a próza. Editorem Věra Kopecká. Ilustrace: D. Javoříková, M. Jirčíková, A. Kordíková, M. Košař. V. Smejkal, J. Wienerová. Vydalo Středisko vč. spisovatelů 2021. Vychází díky finanční podpoře a pod záštitou náměstkyně hejtmana Pardubického kraje Ing. Michaely Matouškové, která ho spolu s předsedkyní Evou Černošovou pokřtila.

- Miroslav Kubíček – **OSMIZVUČÍ** – sbírka básní. Ilustrace Václav Smejkal. Vydal Oftis v Ústí nad Orlicí 2021. Str. 102.
- Luboš Zelený – **SELSKÉ KŘESLO** – sbírka básní. Ilustrace – fotografie – Věra Kopecká. Vydala V. Kopecká, Broumov, 2021. Počet stran 80.
- Eva Černošová, Petr Semerák a kol. – **KANTÁTA O PŘÁTELSTVÍ**. Cantus feminae Nechanice 1991–2021. Kniha věnovaná historii pěveckého sboru, hudby a hudebníků z Nechanicka. Obálka a ilustrace Jan Černoš. 200 stran, vydal Oftis, říjen 2021.
- Sborník XXII. Dnů poezie v Broumově **SVĚTLO A STÍNY PODZIMU** – editorka a ilustrátorka V. Kopecká, zastoupení autoři SVČS: P. Frydrych, L. G. Zelený, V. Kopecká, L. Matysíková, O. Novotná, M. Sochora, J. Tošner a J. Wienerová. Vydala V. Kopecká, Broumov, 2021.
- Almanach české poezie 2021 – **OHLÉDNI SE, NEZKAMENÍŠ** – editor V. Stibor. Autoři SVČS: E. Černošová, V. Kopecká, L. Matysíková, F. Uher, M. Vídenský a R. Vohlídka
- V Polsku v Bielsko-Bialej vyšla básnická sbírka Jana Pichety *W kolejce po cialo*, čtyřjazyčně: polsky, anglicky, česky a rusky. Český překlad – Věra Kopecká.

ZPRÁVY Z OBLASTÍ

- ČAJ 180, časopis Jičínska, v září 2021, uvádí host Ladislav Vondrák, básník a textař z Havlíčkova Brodu úryvkem ze svých básní, kterých je dál několik stran. Následuje rozhovor s Martou Urbanovou, prozaičkou a básnířkou z Chotěboře. Domácí autory zastupuje Ilona Pluhařová, Pavel Velešovský a Václav Franc. V knize Polibek, jež vyšla v edici časopisu autorů Jičínska, má V. Franc prózu „Moje Alenky“ a „První pusa, která se nekonala“, Ilona Pluhařová „AROWANA“, Pavel Velešovský „Za sklem“
- **KOBRA č. 9** uvádí verše Václava France „V zámeckém parku“. Václav V. se zamýšlí nad povídkou všeobecně. Rubrika VÍTE, ŽE ... začíná informací o Letním jarmarku Knihovny Václava Čtvrтка v Jičíně v sobotu 28. srpna, kde byla představena kniha „Slepičí vývar“,

kde je dvacet textů autorek a autorů z Řehečské slepice. Vydala knihovna Václava Čtvrťka. V rámci programu vystoupilo Řehečské kvarteto a přítomní autoři z knihy: Jan Lipanský, Bohumil Procházka, Oldřich Němec, Ilona Pluhařová a Libor Krečka.

Michaela Prachařová, básnířka z Vysokého Mýta, vydala v nakladatelství Nová Forma sbírku „Deštivé noci s portem.“ Doslov napsal Václav Franc.

V časopisu Literatura – Umění – Kultura vyšel článek Františka Uhra

„U brány ticha křížovatky samot“ o sbírce Václava France „Křížovatky samot.“

V rubrice ŘEKNI MI, CO ČTEŠ se Václav V. zamýšlí nad knížkou Novely Bohemia: Sigi Bigstain – Švejk afghánským veteránem.

Následuje text o knize Michaely Prachařové, který napsal Václav V.

- **Marta Urbanová a ČAJ:** Představuji vám časopis autorů Jičínka „Čaj pro chvíle pohody“ ročník XX, č. 180. Redakce Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka.

Tento zářijový Čaj přináší milovníkům poezie čtení pro babí léto, tentokrát z Vysočiny.

A to poezii Ladislava Vondráka z Havlíčkova Brodu, která hovoří jasně, lidsky, je otevřená životu tak, že není nikoho, kdo by jí neporozuměl.

„Pomiloval bych tě, až by hřmělo

Až blesky česaly by oblohu

Až volalo by tvoje tělo

Dnes opravdu už nemohu“

Dále je v časopise rozhovor pana Václava France se mnou na začátky mé literární tvorby, na mou poezii, cestování až k protinožcům do Sydney, také do Ameriky a na moji poslední knihu „Bytost jménem láska“ napsanou společně s Bohumilem Ždichyncem a Jindřichem Tošnerem – jehož báseň „Tělo má hranice“ hovoří za vše.

„Duše je nekonečná

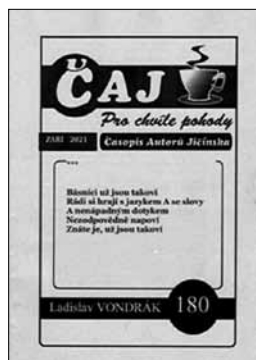
Jsme kruh

Láska naše tečna“

- **ČAJ 182**, listopad 2021: Úvodem představuje Jiřího Vídeňského z Moravských Budějovic průřezem jeho dosavadní básnické tvorby. Dále je zajímavý rozhovor, který poskytla básnířka Taťána Králová, redaktorka z Brna. Jsou tu básně z její nové tvorby.

Domácí autory zastupuje Pavel Velešovský povídkou Vlasy pomáhají.

- **Občastník KOBRA Č. 11** Uvádí V. Franc básni Jičínské náměstí. Poté zdůrazňuje význam Václava Čtvrťka, autora Rumcajse) a vzpomíná na dětství,

kdy na něho spisovatelova tvorba velice zapůsobila. Lituje, že Čtvrtek odešel tak záhy. Uvedl, že příležitostí k vzpomínání je tradiční pohádkový festival, jenž pohádkáře kraje inspiruje. Informuje o obsahu ČAJe 182. Následně je řeč o knize Emy Labudové: LADA U LEDU – vyšla v Evromédia Group, Odeon. Po Mělnickém Pegasu, díl 27., je recenze Jindry Lírové na knihu V. France „Vyláchněte si.“

- **Letní JBM NEWSLETTER č. 55** obsahuje: Obraz Václava Smejkala „Lupič spánku“ inspirovaný lanškrounským prostředím. Informuje o výstavě obrazů a fotografií členů skupiny Triangl v Chocni. Vzpomíná na architekta Miloše Sedláčka z Ústí nad Orlicí, na sběratele SSPE Jiřího Soukupa z Hradce Králové, upozorňuje na jubileum sběratelky SSPE Marie Horákové z Moravské Třebové.
- **JBM NEWSLETTER č. 56** obsahuje: titulní pastel JBM „HRANICE SVĚTA“. Vzpomínku na malíře Jindřicha Smogela ze stupnice. Na malíře Jaroslava Matějku ze Žďáru nad Sázavou. Setkání přátel EXL Laskavárna v Moravské Třebové. Cyklus Tóny poezie díl 12. v Městských novinách v Lanškrouně 09. 2021. Vzpomínka na básníka Miroslava Kubíčka. Oustecký salon v Galerii pod radnicí. Výstava fotografií J. Kočího „Člověk a jeho svět“ na Malé scéně v Ústí nad Orlicí.
- **JBM NEWSLETTER – 10. 2021**
Obsahuje: Titulní obraz JBM „ORO“ (Ilustrace Osmizvučí)
Vyšel sborník Střediska „Kdo mi šlape na paty“.
Poslední sbírka básníka Miroslava Kubíčka Osmizvučí.
Jubileum Felixe Černocho. V muzeu v Moravské Třebové proběhl tradiční 17. Sjezd SSPE.
Nově zavádíme rubriku „Škovirovník“ s aforismy F. Uhra.
- Petr Šulista zveřejnil na webu Obce spisovatelů článek „Pegas opět nad Broumovem,“ laděný velice pozitivně a v závěru děkuje Věře Kopecké za všechny spokojené účastníky. Na dokreslení připojil dvě fotografie z akce.

PODZIM V PŘÍHRANIČÍ

V září a v říjnu se uskutečnilo několik setkání organizovaných polskými představiteli Nové Rudy v rámci oslav 30 let polsko-české spolupráce a existence polsko-českého uměleckého klubu ART- Studio v Mieroszwō. Jejich součástí byly fotografické a malířské výstavy, koncerty a setkání lídrů polsko-české spolupráce.

První setkání, jehož jsem se zúčastnila, se konalo v knihovně Nové Rudě 15. září. Lídrem za polskou stranu byl Henryk Hnatiuk, zakladatel a vedoucí ART-Studio, organizátor mnoha mezinárodních malířských a interdisciplinárních plenérů, který také v tomto roce oslavil 50 let své aktivní práce v kultuře. Lídrem

za českou stranu jsem byla já vzhledem k mé mnohaleté spolupráci a organizaci Dnů poezie a plenérů v Křinicích.

Druhé takové setkání se uskutečnilo 16. 10. v nově vybudovaném zařízení Koupalo Janovičky. Představeným lídrem z polské strany byl básník Antoni Matuszkiewicz, za českou stranu starostka Křinic Libuše Rosová. V rámci setkání byly vystaveny obrazy z letošního malířského plenéru v Křinicích. Setkání jsem se zúčastnila s autory přítomnými na XXII. Dnech poezie v Broumově. Hostem byla Barbara Pachura, která zazpívala několik písní na mé texty, které sama zhudebnila.

V rámci polsko-české spolupráce se konalo také fotografické soustředění 22. a 23. 10. v zařízení na Janovičkách, na něž jsem byla pozvána, abych překládala. Ale měla jsem i dostatek času na fotografování. 28. 10. se rovněž tam uskutečnil koncert, na kterém vystoupila učitelka ZUŠ z Broumova Romana Rošková a její polský žák a také zpěvačka, herečka a režisérka soukromého divadla ve Walbrzychu Danuta Goldon Legler. I zde jsem překládala a fotografovala tentokrát pro dokumentaci.

Všechna setkání, o nichž píše, byla milá a velice dobře zajištěná polskou stranou i s připraveným občerstvením a pozornostmi.

Pro mě největším zážitkem byl můj autorský večer v Bielawě, který zorganizovala Barbara Pachura ve spolupráci s Městskou knihovnou v Bělavě 24. září. Na večeru jsem četla česky i v polském překladu své básně a Barbara Pachura některé z nich zpívala za doprovodu kytary své a svého kolegy Mariusza Kajrysa. Nebylo to první naše společné vystoupení a tak mezi posluchači byly i některé známé tváře. Večer byl velice příjemný, přátelský a jak doufáme, nebyl poslední.

V. Kopecká

VÝZVA: LITERÁTI NA TRATI IX ANEB PŘÍBĚHY A POEZIE GRAFIKONU.

Literární skupina ČZS FISAC vyhlašuje devátý ročník železniční knižní antologie Literáti na trati, která je příležitostí pro všechny autory, jejichž námětem, múzou či inspirací je prostředí kolejí, vlaků a cestování. Stejně jako vloni budou knihy dvě: Příběhy grafikonu a Poezie grafikonu.

Podmínky pro účast: Uzávěrka nejpozději 28. února 2022.

Text poslat elektronicky v běžném textovém editoru (ne v pdf). Délka textu – próza maximálně 10 000 znaků včetně mezer. Poezie max. 5 str. po 33 řádcích včetně nadpisu a mezer. K textu dodat jednu str. o autorovi v první osobě + fotografii. Doporučuji před odesláním nechat zkorigovat češtinářem. Zasláním textu autor souhlasí s uveřejněním bez nároku na honorář a zavazuje se k zakoupení nejméně dvou výtisků. Komunikace prostřednictvím e-mailu a telefonu. V říjnu 2022 bude slavnostní křest a autogramiáda.

frantisek.tylsar@seznam.cz, telefon +420 775 582 331

FOTKA ZE ZAHÁJENÍ V PARDUBICÍCH – Celkový pohled na schůzující

ZÁPIS Z ČLENSKÉ SCHŮZE STŘEDISKA VÝCHODOČESKÝCH SPISOVATELŮ V PARDUBICÍCH

1. října 2021, na radnici Statutárního města Pardubice

Přítomno 23 členů.

Schůzi řídila předsedkyně Černošová. Schůze zahájena v 15 hodin.

Vzhledem ke koronavirovým opatřením byla schůze omezena na nejdůležitější věci. Vzhledem k tomu, že se členská schůze sešla prakticky po dvou letech a aby byla co možná nejkratší, bylo upuštěno od některých procedurálních opatření (volba komisí).

Předsedkyně Černošová uvítala členky a členy a paní ing. Michaelu Matouškovou, starostku Řečan nad Labem a náměstkyni hejtmana Pardubického kraje.

1) Zajištění prezentace SvČS na knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě

Prezentace SvČS bude v pátek a sobotu ve dnech 15.–16. října 2021. V pátek 10–19 hodin, v sobotu 9–17 hodin. Středisko má stánek 105. Na čtení přihlášeno 6 členů. Zájemci o prodej knih mohli na schůzi přinést maximálně tři svoje knihy (tužkou uvést cenu knihy) a předat Cihlové (zajistí převoz na veletrh).

Černošová vyzývá další členy k účasti, aby se prošťřídali u našeho stánku.

2) Distribuce Kruhu č. 65 – zajistil Milan Dušek.

3) Plánování členské schůze na závěr uměleckého maratónu. Odsouhlasen návrh na sobotu 4. prosince ve 13 hodin v Hradci Králové pokud to hygienická situace dovolí. Místo bude upřesněno později.

4) Vzpomínka na zesnulé členy (Musílek, Neméthová, Bažant, Kubíček) minutou ticha.

5) Představení nových členů SvČS (Radek Vohlídka), ostatní (Mokrá, Mouseová) omluveni.

6) Představení sborníku „Kdo mi šlape na paty.“ Do sborníku (již třináctý sborník Střediska) přispělo 24 autorek a autorů a 6 ilustrátorek či ilustrátorů (Kordíková a Wienerová v literární i výtvarné části). Sborník představila editorka Věra Kopecká. Za hudebního doprovodu Daniela Bednáře (kytara a zpěv) se představila většina zúčastněných autorek a autorů krátkými ukázkami ze sborníku.

Černošová poděkovala Kopecké za přípravu sborníku. Symbolický křest za přítomnosti ing. Matouškové, která popřála sborníku hodně čtenářů a poděkovala všem autorům. Navrhla případné téma dalšího sborníku „Komu jsme utekli!“

7) V závěru Černošová zahájila další ročník uměleckého maratónu a vyzvala členy k pořádání akcí v celém kraji. Zároveň vyzvala, aby členové posílali informace o akcích Václavu Francovi. Členská schůze skončila v 16:45 hodin.

Zapsal Franc.

SPOLEČNÁ FOTKA přítomných autorů ze sborníku Kdo mi šlape na paty

XXII. DNY POEZIE V BROUMOVĚ

15.–17. 10. se uskutečnily už XXII. Dny poezie v Broumově, letos opět se skutečným živým setkáním, jehož se zúčastnilo přes 30 autorů – 11 z Čech (několik se ze zdravotních a rodinných důvodů omluvilo), 18 z Polska (někteří přijeli až od Baltu), 6 autorů ze Slovenska a nejvzdálenější účastník přijel z Lotyšska.

Většina básníků se zúčastnila převážné části programu.

Přes zhoršující se epidemiologickou situaci proběhla v pátek dopoledne beseda se žáky dvou devátých tříd na ZŠ Hradební, již jsem se zúčastnila spolu s A. Matuszkiewiczem, tedy se podařilo dostat tradici. Besedy na prvním stupni jsme zatím odložili, plánujeme je spolu se školami na počátek roku 2022.

Okolo 14. hodiny se začali účastníci sjíždět a byla to opravdu po dvou letech vřelá setkání. V sále Broumovského kláštera se všichni účastníci představili. V podvečer u plném poezie, každý přečetl jednu z básní z k této příležitosti vydaného sborníku Světlo a stíny podzimu nebo z nové tematicky zaměřené antologie Cesty, případně z rukopisu. Na setkání přijelo i několik nových osob, které se velmi dobře zařadily do kolektivu. Většina autorů přijíždí na festival opakovaně.

Součástí setkání jsou i poetické dílny. I tentokrát byly dvě zařazeny na páteční večer. Cílem první dílny – „Hledání protikladu“ bylo navázání kontaktu a společná tvorba. V druhé dílně s názvem „Čas“ bylo úkolem autorů vytvořit báseň na vylosované slovo označující nějaký úsek času (den, rok, konkrétní den týdne nebo měsíc, věčnost...) Závěrem jsme si vzniklá dílka přečetli.

Sobotní dopoledne bylo věnováno představení nových knih účastníků.

Odpoledne jsme byli pozváni organizačním výborem Polsko-českých Dnů křesťanské kultury na další ze setkání lídrů polsko-české spolupráce do nově vybudovaného střediska volnočasových aktivit u koupaliště v Heřmánkovcích. Spojili jsme výjezd s malou procházkou po Janovičkách, i když nám počasí nepřálo a Sněžka byla zahalena v mracích. Lídry sobotního setkání byla za Čechy starostka Křinic Libuše Rosová, díky níž máme dobré a vstřícné zázemí pro konání Dnů poezie a která rovněž zaštitila už 9 ročníků mezinárodního malířského plenéru Za krásami Broumovska a i jinak se podílí na spolupráci s Polskem v příhraničí. Lídrem za polskou stranu byl Antoni Matuszkiewicz, polský básník, s kterým úzce spolupracuji při přípravě Dnů poezie, který překládá poezii českých básníků, účastnících se našich setkání, a podle možností se snaží jejich verše publikovat v polských časopisech. Na programu vystoupila Basia Pachura z Bielawy, která zhudebnila mé básně a zpívá je s vlastním kytarovým doprovodem. Účastníci setkání v Heřmánkovcích si mohli také prohlédnout obrazy z malířského plenéru. Po chutném občerstvení, připraveném polskými pořadateli jsme odjeli zpět do Křinic, kde jsme po společné večeři pokračovali v přátelských rozhovorech o literatuře, poezii, plánech do budoucna i osobních starostech a radostech.

Na poslední části programu, v sobotu dopoledne, se šlo 18 účastníků, kterým jsem zadala poslední úkol letošního setkání – krátkou formou, třeba čtyřverším, vyjádřete své momentální myšlenky a pocity. Závěrečná četba, která vyjadřovala přátelství, nová poznání, radost z opětného setkání, ducha krajiny..., byla krásnou tečkou za letošním ročníkem. Potom už jenom loučení.

Za podporu letošního XXII. ročníku Dnů poezie v Broumově děkuji jménem svým i zúčastněných autorů Městu Broumov, které poskytlo prostředky na tisk

publikací, Agentuře pro rozvoj Broumova za poskytnutý dar, který sloužil k úhradě za pronájem sálu, Obci Křínice a paní starostce za poskytnutí zázemí pro konání Dnů poezie, výboru Polsko-českých Dnů křesťanské kultury za pozvání do Janoviček a Barbaře Pachura za její vystoupení. Děkuji všem autorům za skvělou atmosféru, spolupráci, účast na dílnách a Janě Wienerové, Milušce Šilhánové a Miloši Hromádkovi za pomoc při organizaci zahajovacího dne.

Věra Kopecká

Tvůrčí dílna Dnů poezie

Účastníci XXII. Dnů poezie v Broumově

NAŠE ÚČAST NA KNIŽNÍM VELETRHU V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ

**Kterak se východočeská bárka neutopila ve velkých vodách literárního světa
aneb o účasti střediska na havlíkobrodském veletrhu**

Přijeli jsme, viděli jsme, potkali jsme staré známé, poznali jsme nové tváře, možná jsme našli i vzor či inspiraci, přispěli jsme svou troškou „do mlýna“, snad jsme oplátkou za vlastní potěšení potěšili jiné. S ostudou jsme téměř jistě neodcházeli. Vynasnažili jsme se reprezentovat naše malé, společným nadšením udržované společenství, jak nejlépe jsme dovedli. Jako odměnu jsme si odváželi vzpomínky na milá setkání, fajn pocity z příjemně stráveného času i pár těch utržených „grošů“ v kapse.

Náš nevelký stánek byl opravdu jen skromnou bárkou v oceánu velkých nakladatelů i tvůrců. Troufnu si však tvrdit, že navzdory své nenápadnosti měl i něco navíc. Všichni, kdo se na přípravě a samotné organizaci naší účasti podíleli, tak totiž činili zcela dobrovolně, vedeni pouze svým zálibním k věci, o kterou tu šlo především. I přes nešťastné ztroskotání kapitána, vedoucí střediska Evy Černošové, která dala zcela přirozeně přednost péči o své nemocné blízké, se tak podařilo knihy na místo dopravit, nabídnout, představit, v umírněné míře rozprodat a neprodané kusy navrátit zpět jejich autorům. Děk právě za logistickou pomoc, bez které by byla naše přítomnost bezpředmětná, patří paní Haně Cihlové z pardubické knihovny a Lubomíru Macháčkovi. Na páteční prezentaci u stánku se spolupodíleli naši milí kolegyně Marta Urbanová, Kateřina Hájková a Milan Sochora. Katka s Milanem pak nelenili přispěchat i v sobotu, a to nejen na těch několik chvil, které byly vyhrazeny pro veřejné čtení našich členů. Se svými pohádkami se pochlubil také Josef Lukášek a Jana Burčíková s několika úryvky z knihy „Škola na kraji města“. Provázejícího slova se se zkušeností sobě vlastní ujal František Uher. V salonku číslo dvě zavládla, jak už to u autorských čtení bývá, na více než dvě hodiny velmi upřímná, hřejivá atmosféra, jež se vlastně příliš nelišila od vskutku komorního šarmu celého veletrhu. Návštěvníků přišlo totiž právě tolik, kolik doba, v níž žijeme, dovolila. Nikde se tudíž netvořily fronty, stánky byly neustále volně přístupné, vzduch snadno dýchatelný. Jednoduše, kdo zažil veletrh v dobách předcovidových, možná by si oddechl, možná zaplakal. Jako každá skutečnost, i veletrh má svůj rub i líc, jež se mění v závislosti na úhlu pohledu. Pro pořadatele je úbytek návštěvníků jistě věc nemilá, pro lid s duší poety, ducha tvořivého, či smyslů citlivých záležitost, jež dovede být lahodná. O prostor ke klidným rozhovorům s lidmi takřkajíc od fochu tak nebyla nouze. A za to, i za mnoho dalšího, organizátorům veletrhu děkujeme. A děkujeme také

za zdárné kormidlování na dálku, paní Černošová, za podporu všech, kteří právě nemohli být u toho, za společné sdílení.

Jana Burčíková

FOTO společně: Burčíková, Macháček, Hájková, Uher, Sochora.

PÁR POSTŘEHŮ Z KNIŽNÍHO VELETRHU V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ

Na 31. knižní veletrh, který v loňském roce kvůli covidu absentoval, jsem v sobotu dorazil v nepříliš povzbudivé náladě. Cestou ve Slatiňanech mě zamýšleného vyfotil radar a mám dojem, že pokutu neusmlouvám. Ale jak jsem dorazil na místo, nálada se mi zlepšovala. Jednak jsem za kulturním domem celkem bez problémů zaparkoval, krátce na to mě potěšilo zjištění, že důchodci platí za vstupenku jen třicet korun. Takové maličkosti člověku hned zvednou náladu.

Popravdě řečeno, že bych při autorských čteních očekával nějaké zvláštní překvapení, nemohu říct, s jejich návštěvností mám střídavou zkušenost, ale na tyhle akce jezdím především kvůli tomu, abych se uviděl s přáteli, popřípadě si zakoupil nějakou knihu.

Čtení „nás vyvolených“ ze Střediska východočeských spisovatelů proběhlo standardně a žádná pohroma nás nepotkala, naopak. František Uher se chopil slova a krátce uváděl autory, kteří se vystřídali za pultíkem. Jako první vystoupil se svou pohádkou a posléze i s barvitým vyprávěním o genezi Rampuška Josef

Lukášek, po něm jsem zaujal u lajny stolů místo já a přečetl ukázkou z románu *Zvíře na mostě*, následně přednesl své verše Milan Sochora. Po něm nastoupila Kateřina Hájková, zamýšlejíc se nad otázkou viny a trestu ve zdařilé povídce *Smíření a odpuštění*, a jako poslední nabídla publiku své zážitky s dětmi Jana Burčíková, které získala jako učitelka ve speciálním školství.

Vím, že aranžmá naší výpravy bylo pečlivě připravováno, bohužel pro nemoc se nemohla setkání účastnit předsedkyně střediska Eva Černošová, která byla nepochybně duchem s námi, protože i na tu dálku dokázala řešit po telefonu jisté zádrhele, které se obvykle vyvrbí na poslední chvíli, aniž by je člověk předpokládal. Díky za to i Haně Cihlové, v pátek přivezla s manželem knihy a dokonce je potřebnou dobu na stánku pohlídala. Je zřejmé, že při troše improvizace a ochoty lidí, kteří na veletrh dorazili (promiňte mi, že ne všechny jsem vyjmenoval), dospělo společné úsilí ke zdárnému konci.

I to sobotní čtení mě nakonec příjemně překvapilo. S nadsázkou se říká, že autor nejraději naslouchá sám sobě. Proč ne. Ale mě především zaujaly práce mých soupeřů. Ostatně o jejich kvalitě svědčilo i soustředění francouzského buldočka, který vedle ostatních posluchačů spokojeně přikyvoval ve vaku pana Hájka, zatímco jeho žena předčítala svou povídku. Svítily mu oči a dával najevo, jak je mu mezi námi dobře.

A pokud někoho zajímá, kolik se naší akce zúčastnilo posluchačů, popravdě řeknu, že nevím. Vím jen, že davy to nebyly. Seděl jsem v první řadě a lidé za mými zády přicházeli a odcházeli, ostatně tak to na veletrzích bývá. Ale co vím jistě, o knihy našich autorů byl zájem, ba byli i tací nadšenci, kteří si je kupovali. A to je dobře.

Na cestě z Havlíčkova Brodu jsem si dával pozor, tentokrát mě žádný radar nevyfotil, a tak ani nenarušil příjemné vzpomínky, které mi letěly hlavou a které jsem si vezl domů.

Lubomír Macháček

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ MLÁDEŽE PARDUBICKÉ STŘÍPKY 2020

IV. KATEGORIE – 1. MÍSTO (DĚLENÉ)

ANNA PALLOVÁ

V ZAJETÍ STRACHU

Jaké je mé místo na tomto světě? Tuto otázku si pravděpodobně někdy položil každý z nás. Člověk přirozeně potřebuje někam směřovat, potřebuje mít jistotu, že

jeho život dává nějaký smysl. Svoje vlastní JÁ začínáme hledat v období puberty, jenže občas se celý proces zvrtné a mladý teenager začne zoufale bloudit. Možná by jen stačilo, kdybychom mladé lidi přestali měnit k obrazu svému a pomohli jim objevovat jedinečnost jejich osobnosti.

Již osmnáct let jsem byla odkázaná na pomoc druhých. Narodila jsem se s dětskou mozkovou obrnou a jedním z projevů této nemoci může být i ochrnutí. U mě se tato nemoc konkrétně projevila formou diparézy. Smířit se s faktem, že nikdy nebudu pobíhat s ostatními dětmi na hřišti, že se nikdy bez pomoci ani nevykoupu, stálo hodně sil. Hlavně období dospívání jsem snášela dosti špatně. Každá dívka v tomto věku hodně dbá o svoji vnější krásu a já si bolestně uvědomovala nedostatky svého těla.

První znaky šikany se začaly objevovat až při přestupu na střední školu. Šestičlenná skupina, vedená nejhezčím klukem z naší třídy, se mi rozhodla život na další čtyři roky pěkně osladit. David na první pohled působil sebevědomým dojmem. Pěkný, chytrý a úspěšný fotbalista jako magnet přitahoval leckterou dívku a musím uznat, že přes veškeré snahy i mě. Každý týden se v honosném sídle jeho otce konaly bujaré oslavy a přítelkyně střídal jak na běžícím pásu.

Po večerech jsem tajně projížděla jeho Instagram a tajně si představovala, jaké by to asi bylo, kdybych vlastnila dokonalé tělo modelky, líbila bych se mu? O to víc mě bolely urážky, které mi každý den uštěďroval, nebo jeho cynické oslovování: Lazare. Má láska k němu se pomaloučku měnila v nenávisť.

Věci se začaly měnit po rozhovoru s jedním knězem. Nečekala jsem, že by mi tento člověk mohl nějak pomoci, ale z jednoho setkání se stalo nespočet dalších. Vždy, když mě přepadla tíseň, vzala jsem mobil a zavolala mu. Každý den jsem děkovala za své nedokonalé tělo, až jsem ho opravdu začala přijímat. Čím dál tím více jsem si uvědomovala svoji vlastní hodnotu a pořád objevovala nějakou novou mimořádnou schopnost. S tím vším rostla i moje lhostejnost k urážkám druhých. Samozřejmě i tak v mém životě zůstaly nějaké problémy, avšak teď už se všechno zvládalo mnohem lépe.

„Hej, Lazare, dej mi opsat ten úkol,“ křikl na mě David jako mnohokrát před tím. Já už jsem však nehodlala sklopit hlavu a dát mu svou dvouhodinovou práci.

„Zřejmě si myslíš, že když kolem sebe budeš šířit strach, tak se ti lidé budou poddávat. Já už ale nepatřím mezi ty, kteří se před tebou budou plazit.“ Rozzúřeně se zvedl ze své židle a nebezpečně se ke mně přiblížil.

„Meleš zase z cesty, ne?“ Chystala jsem se mu říct to, co mi již dlouho leželo na srdci, ale v ten okamžik do třídy přišla učitelka.

Příležitost odpovědět mu na jeho otázku se naskytla hodně brzy poté. Zrovna jsem čekala v šatně na mamku, když kolem mě prošel úplně osamocený David. „Jo, ještě ses mi neomluvila za tu drzost v pondělí, Lazare!“

„Ani se k tomu nechystám,“ odsekla jsem pevným tónem.

„Poslyš, tobě už ta nemoc leze pěkně na mozek, vid? Asi si pořád neuvědomuješ, kdo z nás je víc, kdo má větší moc. Nezahrávej si se mnou, nebo tě zničím!“

„A opravdu si to myslíš, Davide? I když se snažíš všemožně zakrýt svoji bezmoc, vidím ti tu zlomenost na očích. Zoufale se snažíš najít cestu ven, ale nejde ti to, tak si svůj vztek na sebe vyléváš na slabších.“ Ztuhl a překvapeně zamrkal. Chystal se mi oponovat, jenže já rychle dodala: „Nesnaž se mi znovu lhát, ale přemýšlej o tom, jediné tak se můžeš zachránit.“ V ten moment dorazila mamka a já konečně vyfoukla ten vzduch, který jsem celou dobu zadržovala.

„Kdo to byl, zlato?“

„Někdo, kdo potřebuje pomoc,“ odpověděla jsem napůl nepřítomně.

V nadcházejícím týdnu se mi všemožně vyhýbal. Občas jsem ho přichytila, jak se při hodině dívá mým směrem, když se však naše pohledy střetly, hned sklopil zrak. V šikanování ho hravě nahradila jeho parta. Můj zdravotní stav mě ale trápil mnohem více. Zhoršil se natolik, že jsem musela být hospitalizovaná v nemocnici.

Nespočet dnů strávených na nemocničním lůžku přimělo spoustu lidí zajímat se o mou maličkost. Některé spolužačky, které se se mnou před tím ze strachu bály mluvit, mi začaly najednou psát. Nynější zdravotní stav nenechal v klidu ani třídní učitelku, a tak se stalo, že mě celá třída přišla o pár dní později navštívit. Pohled na ně opravdu nutil k smíchu. Celá smečka se totiž dělila na tři skupinky. Hned vedle postele postával hlouček mých nových obdivovatelek, o pár metrů za nimi pak spolužáci, s kterými jsem si neměla co říct, a jako poslední parta lidí, jež mě naprosto nesnášela. Celé setkání proběhlo velice krátce, prohodili jsme pár nezajímavých vět, a pak se již všichni měli k odchodu. David odcházel jako poslední, během celého rozhovoru postával v rohu u dveří. Už se chystal za sebou zavřít, když se v půlce pohybu zastavil. Podíval se na mě a zamířil ke stoličce vedle lůžka.

Naprosto vyvedená z míry jsem se na něj podívala. Nervózně se na svém místě ošil. „Já, chtěl bych si promluvit,“ konečně zvedl oči, které před tím zaměstnával pohledem na dlaně.

„A o čem?“ podívala jsem se na něj tázavě.

„Musíš mě za to všechno, co jsem ti provedl, nenávidět!“

Zamyšleně jsem se na něj zadívala a po chvilce odpověděla: „Ne, to ne, možná před pár měsíci, dnes už bych ani nemohla.“

Štělil po mně překvapený pohled. „Proč?“

„Kdysi jsem tě opravdu nesnášela, ale bylo to tím, že mě pohltila zahořkllost. Jenom jsem se litovala a přes to všechno nebyla schopna vidět svoji hodnotu. Teď už si ale sama sebe vážím. Pokud si však člověk necení svého JÁ a neumí se k němu chovat, tak bude vždycky ubližovat ostatním. Cítím z tebe tu beznaděj, znám ten pocit poražení,“ řekla jsem mu se slzami v očích.

„Já,“ sklopil hlavu

„Já vím, nemusíme o tom mluvit.“

„Ale já chci,“ špitl, „potřebuji to někomu povědět.“

„Dobře,“ kývla jsem opatrně.

„Rodiče se rozvedli přesně na mé páté narozeniny. Pamatuji si to moc dobře, hodiny jsem čekal, až se konečně vrátí a sfouknou se mnou svíčky na narozeninovém dortu. Jenže přišla jenom mamka, místo blahopřání začala pobíhat po pokoji, trhat svatební fotografie, vyhazovat tátovo oblečení z okna. Babička, již pověřili hlídáním po dobu soudu, mě okamžitě nabrala do auta a odvezla pryč. Druhého dne jsme ji našli, jak se válela mezi lahvemi od vína. Od té doby nenaším narozeniny. Nikdo neví, kdy je slavím. I když se snažím, sám nedokážu zapomenout na to zpropadené datum. Vždycky si zajdu do baru a opiju se. Míne jsem to přehnal tak, že mě museli odvézt do nemocnice,“ chvíli se odmlčel, a pak pokračoval, „Z mámy se stal opilec, zvykl jsem si doma pít jen vodu. V každé láhvi, i té plastové, se totiž nacházel tvrdý alkohol. Pak už ani nedokázala skrýt svoji závislost. Do školy místo ní chodila babička, kryla její selhání a v podstatě mě do deseti let vychovávala. Pak ale umřela.“

Hlas se mu začal třást, chytil se však mé ruky a pokračoval dál. „Táta se po pohřbu začal soudit o mé opatrovnictví. Hhh, vůbec mu nešlo o mě, jen chtěl matce dokázat, kdo z nich dvou má větší moc. Již před rozvodem jí pořád předhazoval údajnou neschopnost. Samozřejmě, že máti před opatrovnickým soudem neobstála, dost to z ní táhlo. Tak jsem se ocitl v tátově honosném domě plném cizích lidí. Každý týden se o výchovu „starala“ jiná „teta.“ Otec po mně vyžadoval dobré školní výkony, post nejlepšího hráče fotbalové klubu a mnoho dalšího. Snažil jsem se být poslušný a dokonalostí si získat lásku, nikdy to však nestačilo. Když mi bylo čtrnáct, začalo ho pronásledovat svědomí, a tak jsem se stal součástí jeho nočních oslav. Chlubil se před hosty mými úspěchy a největší podíl na nich připisoval sám sobě.“

„A jak to dopadlo s matkou?“ zeptala jsem se opatrně.

„Dostala se z toho, šla se léčit. Před čtyřmi roky se znovu vdala a má s novým manželem dvě malé děti, Sárinku a Pétu. Náš vztah se už ale asi nikdy neslepí. Bylo jí tolik ubližováno, jenže právě ona mi zabodla dýku do srdce, když se mě vzdala. Nevím, jestli jí to dokážu někdy odpustit.“

„A stojí o to?“

„Nevím, Ádo. Trápí jí zřejmě výčitky svědomí, a tak přede mnou utíká.“

„Možná má jen strach, že ji odmítneš.“

„Asi. Vlastně jí to ani nemůžu vyčítat, táta nás zničil. Změnil se, stal se majitelem velké firmy. Peníze mu na účet tekly proudem, ženy ho obdivovaly a on to všechno neustál. Máma se stala pouhým doplňkem domácnosti. Bral jí spíše jako svoji služku. Brzy mu připadala nedostatečná i její krása a za chvíli mu na

ní vadilo úplně všechno, a proto si našel milenkou. Jen ona nechtěla připustit, že se z muže, kterého tak milovala, stal nesnesitelný snob. Až žádost o rozvod matce otevřela oči.“

„Ať už je to jakkoliv, Davide, lásku si nemusíš zasloužit. Ani fotbal, ani známky, a dokonce ani lidi ti tvoji hodnotu nemůžou zvýšit či zašlapat do země. Vždycky se najde někdo, komu budeš vadit, někdo, kdo se tě bude snažit změnit. Nejde si mýnit o sobě samém stavět na svých výkonech. Dost často totiž na nás ostatní kladou moc velké požadavky a v momentě, kdy se nám je nepodaří naplnit, se začneme nenávidět. Podívej se na mě, vždyť nesmím skoro nic, kdybych hodnotila své Já podle těla, sportovních úspěchů a přátel, asi bych již dávno musela skočit z mostu,“ zasmála jsem se odlehčeně.

Mírně se usmál a vydechl snad všechen vzduch ze svých plic. „Co mám teď dělat, Ádo?“

„Zvedni se, udělej si pořádně dlouhou procházku a ujasni si, kým jsi. Mnohdy lidé začínají až druhou fází: kým chci být. Nejdříve se ale musíš poznávat, abys věděl, kam si přeješ dojít. Zapřemýšlej nad svými dobrými i špatnými vlastnostmi. Vždycky máš prostor pracovat na těch záporných. Zvol si však malé cíle, věci se zpravidla hýbou pomalu a moc velký krůček za nejlepší verzí sám sebe se může stát osudovým. Pokud si ale budeš moc dobře vědom svých pozitivních stránek, neselžeš. Sebevědomí není hřích, věř mi.“

„Dádo, půjdeš se mnou do školky?“

„Ne, Sári, musím někoho ještě doprovodit do školy, ale odpoledne si spolu zahrajeme to Člověče.“

„Tak dobře.“

„Já je teda, mami, odpoledne vyzvednu ze školky, jo?“

„Dobře, zlato, opatruj se. Mám tě ráda,“ zavolala, než nasedla do auta.

„Nazdar, psycholožko, můžeme vyrazit?“

„Když mě, pacoši, nevyklopíš...“ Energicky se ujal vozíku a už mě tlačil směr škola. Jeho absolutní nemožnost nás po celou dobu nutila k výbuchům smíchu. Třetina studentů školy se za námi sice s údivem otáčela, ale nám to bylo naprosto jedno. My už jiní nebudeme, takže smířte se s tím.

My lidé dost často skrýváme své skutečné emoce a navenek se tváříme sebevědomě. Při pohledu na druhé nás často přepadne úzkost. Porovnáváme prakticky cokoli, vzhled, společenské postavení, množství přátel, bohatství... Nikdo se ale nepyšší dokonalým životem, vždycky se najde nějaký ten nedostatek. Jsou mezi námi i tací, kteří nám selhání z minulosti rádi připomínají, a my se vlivem jejich poznámek propadáme do beznaděje. Oni sami ale potřebují naši pomoc, jelikož

člověk, jež si cení sám sebe, nemá potřebu ubližovat. Zkusme se naučit přijímat i ty špatné stránky a krůček po krůčku na nich pracujme. Zdravé sebevědomí není hřích, ale ctnost.

JAKUB ALEXANDR ROHÁČ

STAČÍ SI VZPOMENOUT

(Věnováno Andree Trnkové)

Starý učitel procházel pomalým krokem tichým parkem před školou, kde strávil posledních padesát let. Zadíval se na úsvitem ozářené nebe s impozantním temným obrysem staré školy. Naslouchal tichému šumění listů staletých lip a tak jako každé ráno se na okamžik zastavil na stejném místě, kde se zastavoval každý den. Každý den v průběhu dlouhého půl století. Pousmál se nad myšlenkou, jak podivně rozdílně působí na člověka různá slova, označující totožnou událost. Padesát let zní jinak než půl století. Půl století zní jinak, než čtyři sta třicet osm tisíc hodin. Tolik hodin, z nichž každou obětoval pro vzdělání mladých hlav. Tolik hodin, jejichž podstatou bylo předat poselství. Tolik hodin, které dnes přináší pochybnosti, jež ho v bezesných nocích téměř vedou k šílenství. Úlevou se pak pro něj stávala právě tahle dlážděná cesta. Znal každou její nerovnost, dokázal si vzpomenout na každý její detail, v každém ročním období, v nejrůznějším počasí. Uměl si vybavit vůni posečené trávy, šustění podzimního listí, odraz kvetoucí jabloňe v kaluži, tichý mír půdy odpočívající pod sněhem. Jediné, co si vybavit nedokázal, byl den, kdy si poprvé povšiml znamení. Jednou to byl záblesk rudého horkého slunce v zamrzlých okenních tabulích, jindy sedmikráska rozkvetlá mezi barevnými spadánými listy, krůpěj rosy zářící na okvětním plátku osamělé žluté růže. Drobná událost, která ho přiměla se zastavit, zdržela ho na zdánlivě zanedbatelnou chvíli, která byla ve skutečnosti pokaždé ohromující inspirací. Uvažoval, jaký by byl jeho život bez těchto okamžiků. Co kdyby jen pokaždé prošel tupě, se skloněnou hlavou, zahlcený nenávistí k hrboлатé cestě, k ledovému dešti zatékajícímu za límec, k prozatím často tak prázdným očím, kterým se každý den snaží pomoci v nalezení znamení vlastních.

Cítil hrdost, že dokázal rozluštit symboly, které mu nabízel svět okolo něho. Věděl, že myšlenky, které se snaží předat, nepřicházejí odkud. Každá z nich měla podpořit předem daný děj. Mohl je nechat propadnout do zapomnění, ale věděl, že to je něco, co udělat nesmí. Zároveň si však bolestně uvědomoval, že čím silnější je jeho vlastní víra, tím slabší se stává víra v prozření ostatních. V mládí věřil, že stačí předat a naučit lidi faktům. S ubíhajícími lety mu čím dál častěji docházelo, jak nedůležitá a zavádějící mohou fakta být. Stačí jiný tón hlasu a z tragického příběhu stvoří cynik komedii. Z hloupé pohádky vytvoří správné podání šokující skutečnost.

Lampa u cesty zaprskala, žárovka v ní praskla a chodník se ponořil do šedavého příšeří. Měl by pokračovat rovně ke kované bráně školy, ale drobná událost ho přiměla odbočit a přejít dál, až k nástěnce plné informací o školních akcích. Díval se na velikou fotografii dětského sboru, zachyceného při vystoupení v místním kostele. Nějaký hlupák propíchal některým z nich oči ostrým špendlíkem. Nejdříve přemýšlel, co vlastně lidi nutí dopouštět se tak zbytečného vandalství. Pak si ale všiml, že déšť si našel cestu do skleněné vitríny a z proděravělých očí dětí se řinou veliké krůpěje. Hrdlo mu sevřelo mrazivé poznání. Ucítil v hrudi prudkou bolest, která ho srazila na kolena před senátem dětí pod křížem, a s hrůzou sledoval, že pláčou jen ty, které mají na tváři úsměv.

Jeho posledním poselstvím pro jiné světy byl záznam, jak si dešťové slzy razí cestu přes rudou stuhu naaranžovanou pod obrazem, barví se barvou krve a pomalu rozpíjí písmena vzletného hesla:

STAČÍ UVĚŘIT VE SVOU SVOBODU,
STAČÍ VZPOMENOUT NA SVOU ČEST!

V. KATEGORIE – 1. MÍSTO (DĚLENÉ)

MARTINA BLANDOVÁ

NIKDY NEVIDĚT MOTÝLY

Nejprve uslyšela pípavý zvuk budíku, který ji přiměl pomalu pootevřít oči. Za pět minut zazvoní znova, jako každé ráno. Stejně nevstane, zůstane v posteli ještě o pár minut dýl, vždyť je tam tak nádherně ... Následující otevření očí už proběhlo velice energicky, protože Tereza si uvědomila, že opět zaspala a nestihá. Obléct se (šťěstí, že ví, co přesně si vzít na sebe), vyčistit zuby zprava doleva, zevnitř a nakonec zvenku, popadnout toast a čekat na autobus číslo 23, aby ji odvezl do školy.

Škola ji uklidňovala. Tereza přesně věděla, co bude dělat v 8 ráno i ve 3 odpoledne. Měla zde naplánovanou každou půlhodinu svého života. Pousmála se při pomyslení, že mezi hodinami si opět promluví s kamarádkou Terčou, která si bude nepochybně stěžovat na to, jak nepěkně jí její kamarádka Tereza pomlouvá. I učitelé byli spokojení, protože školní plán jim dával jistotu v tom, o čem budou mluvit na podzim nebo na jaře. Ano, jistota. Každý den Tereze přinášel jistotu. Byla za to vděčná, neboť si vyzkoušela, co se stane, když ji nemá. Před nějakou dobou se totiž musela rozhodnout, jestli bude lékařka, učitelka nebo právníčka. Jen těžko si dokážete představit tu zoufalost a nervozitu, kterou zažívala, když najednou nevěděla, co bude v budoucnosti dělat. Ta zodpovědnost za vlastní život ji tížila a ona byla ráda, když rodiče ochotně poskytli radu. Vyrůstala v rodině lékařů, a proto musí pokračovat v rodinné tradici. Takže od té doby, každý

den, když se v 5 hodin vrátila domů, otevřela učebnici a opakovala názvy kostí a chemické reakce probíhající v těle.

I tento večer zasedla ke stolu, otevřela okno a učebnici a zadívala se na její zažloutlé stránky. Chvilí si poklidně četla, když ucítila jemné lechtání na ruce. Pootočila hlavu a uviděla nádherného pestrobarevného motýla, který jí velmi nebojácně pochodoval po ruce. Trochu se oklepala v naději, že odlétne a nebude ji otravovat, jenže on jen zakroužil nad její hlavou a usedl přímo na stránky knížky.

„Přestaň si se mnou hrát a začni dělat něco důležitého,“ řekla Tereza našťavaně motýlovi.

„Já dělám svět krásnějším a pomáhám květinám je opylovat, aby se mohly změnit v plody. Není to snad dost důležité?“ ozval se vysoký zvonivý hlas.

Tereza cítila, jak se jí zrychluje srdeční tep. Několikrát se otočila, aby se ujistila, že v místnosti opravdu nikdo jiný není, protože nemoha uvěřit, že na ni právě promluvil motýl.

„To není, protože, kdybys tu nebyl, květiny by měly plody stále a lidé by nemuseli na tu změnu několik měsíců čekat,“ odpověděla Tereza s předstíranou jistotou.

„Čekání je to, co dělá jablko sladším a vás vděčnější. Ten pocit, že tohle bude k dostání pouze určitou část roku, způsobuje, že si těch plodů více vážíte. Těšíte se v létě na maliny, na podzim na jablka. Další potěšení přichází, pokud vidíte, jak se na stromě pomalu objevují pupeny, z kterých vyroste krásný květ. Pak přichází naše práce – musíme navštívit každý květ na louce nebo stromu a podpořit tuhle fascinující změnu. Samotný plod už je pouze třešnička na dortu. Každý můj den je novým dobrodružstvím. Sám se rozhoduji, na kterou květinu dnes poletím, proto jsem svobodný,“ odpověděl motýl.

Tereza si zkoušela představit, jaký je život motýla. Nebyla by bezradná, pokud by se měla pouze ona sama rozhodovat nad využitím svého času? A opravdu může změna znamenat něco krásného? Ona sama se jich vždy bála, protože nevěděla, co přijde. Rozhodla se tedy, že se na to zeptá.

„A ty se nebojíš toho, jak se věci mění?“ zeptala se potichu.

„Nebýt změn, byl bych stále housenkou a nikdy by se ze mě nestal takhle nádherný motýl.“

Byla by škoda nikdy nevidět takhle krásná stvoření, pomyslela si Tereza, zatímco motýl vylétl potichu oknem ven. Vstala a ještě dlouho se za ním koukala. Mávnutím křídel jí změnil pohled na život.

VERONIKA KOLOŠOVÁ

VĚCI (LIDÉ) SE NEMĚNÍ

Leden

Potkala jsem tě. Tebe a ty tvé krásné oči. Nemůžu se do nich přestat koukat. Přes tvé černé panenky vidím v odraze sama sebe. Vidím v tobě kus sebe. Jsme jeden jako druhý. Vím to. Ty tvoje pohledy mě ničí. Už je to měsíc, co tě pravidelně potkávám. To jsi slepý? To přes ty své zatracené, zatraceně krásné oči nevidíš? Bolí to. Ty rány na srdci začínají být větší a větší. Prosím řekni, že jsem si to nevymyslela. Všechny ty nenápadné pohledy, ty jemné úsměvy.

Až tě jednou oslovím, vše se zlepší, všechno začne dávat smysl. Chvilí se budeme jen tak vídat, pak to začne být vážné a já se k tobě nastěhuji. Po pár měsících mě požádáš o ruku. Postavíme si malou chaloupku někde v přírodě. Budu tam mít zahrádku s rajčaty a se spoustou bylinek. Vím to. Všechno se změní.

Březen

Znám tě. Možná až moc. Bolí to. Ty rány na mé tváři začínají být větší a větší. Jak jsi mohl? Já vím, můžu si za to sama. Přicházím moc pozdě, moc brzo jdu spát, ale copak to nevidíš? Copak jsi úplně slepý? Jsem unavená z tebe, z tvých pohledů, z tvého hlasu. Když odjedeš pryč, spadne mi kámen ze srdce, ale vždy doufám, že se vrátíš. S kým jiným bych si postavila tu chaloupku se zahradou?

Září

Chaloupka se už rýsuje a moje břicho taky. Jsem tak šťastná. Jen možná tu včerejší facu sis mohl odpustit. Večere sice byla studená, ale sám jsi říkal, že máš rád utopence. Pamatuješ? Když jsme spolu chodili po hrázi, ty jsi mi přinesl růže a čas jen tak plynul. Cestou zpátky jsme se vždycky zastavili v malé hospůdce naproti kostelu. Pozval jsi mě na jedno a oběma si nám koupil utopence. Pamatuješ? Tedka bych byla nejraději ten utopenec já, ale copak můžu, když v sobě nesu to malé štěstí?

Listopad

Všechno se točí. Točí se v cyklech. Dokola a dokola. Lidé se nemění. Jednou jsi řekl, že to zase bude dobré a já tomu uvěřila. Jenže jakmile se to vylepší, hned se křivka převrátí na zápornou stranu. Nic se nemění, jen točí v kole. Točí a točí. Dokola a dokola. Elinka brečí a já s ní. Má oči po tobě. Miluji je. Ty její, ne ty tvoje. Tvé se mi přičí, nedívám se do nich. Jsou moc temné, moc studené. Ta tvoje studená láska mě ničí. Nutí mě brečet dnem i nocí. Tak hrozně chci utéct, od tebe i od té chatrče, kde nic nefunguje.

Leden

Všechno se mění. Už nic nebolí. Poprvé za ten rok s tebou se cítím volná. Jsem šťastná, Elinka roste jako z vody a její oči se zbarvily do studánkově modré. Už mi vůbec nepřipomínají ty tvé. Jak ráda bych se v nich vykoukala, klidně i utopila. Jen škoda, že mě to nenapadlo dřív. Ještě naposled se do nich podívat, aspoň na chvíli. Je leden, a tak všude kolem mě jsou malé krusty ledu. Pomalu začínám cítit mrazivý klid. Klid v duši, který jsi mi vzal. Věci okolo mě se mění. Už vidím jen temnotu, temnotu tvých očí, které pro mě už nic neznamenají.

BLAHOPŘÁNÍ K NOVÉMU ROKU 2022

Vážení a milí kolegové, přátelé,

letošní rok se pomalu blíží do cílové rovinky. Kolem sebe čteme a slyšíme různé znepokojivé zprávy, které se v našem světě zabydly již v roce předešlém. Já vám všem moc přeji, abychom četli, viděli a slyšeli i spoustu zpráv plných naděje a radosti. A také lidskosti. Napětí a polarizace ve společnosti bohudík přestávají být pro mnoho lidí přijatelnými. Soudržnost, pochopení, laskavost a úcta jednoho člověka k druhému jsou hodnotami, které mezi námi naštěstí neztratily význam. Když se ohlédnu za rokem 2021, vidím v něm i počiny našich autorů, které to potvrzují. Knihy, které napsali, vynikající sborník, jehož tématem bylo právě ohlédnutí, čísla bulletinů, které nás spojují v jeden K(k)ruh již úctyhodnou řádku let...

Po téměř dvouleté odlmce jsme se sešli v září v Pardubicích a v době, kdy píši tyto řádky, doufám, že se sejdeme také v prosinci v Hradci Králové na zakončení našeho maratonu. Přeji vám všem, aby se závěr letošního roku nesl v příjemném duchu, abychom se mohli ve zdraví radovat se svými blízkými, setkávat se s dobrou vůlí a splněnými přáními nejen ve vánočním čase.

Dámy a pánové, moji milí, doufám, že Vám budu moci popřát i osobně, ať je pro Vás rok 2022 rokem plným zdravím, lásky, radosti a lidskosti! Bude mi ctí i radostí setkávat se v něm s Vámi také při naší společné tvorbě.

Srdečně

Eva Černošová

OBSAH

Ilustrace:	1
Blahopřání Luboši Gillerovi Zelenému	2
Blahopřání Miloslavě Bičíkové	4

Literární část

Alena Kordíková Cesta	5
Jindřich Tošner Neptej se jí jestli chce	5
Lubomír Macháček Nebezpečné přistání	6
Olga Novotná Půjdu	10
Jana Bednářová Koloběh	10
Jan Stejskal Překvapení	11
Václav Franc Václavák, Soutok	15
Milan Dušek Jak se život zamotá	15
Pavel Frydrych Dvojice	22
Libuše Šindlerová Čas na novou archu	23
Věra Kopecká Cesta do krajiny	30

Ohlasy a recenze

František Uher: Dvě recenze o nových knihách	31
--	----

Zaznamenáváme, komentujeme

Jubilea 2022	34
Nové knihy ve Středisku	34

Zprávy z oblastí

Čaj 180 časopis Jičínska, září 2021	35
Kobra č. 9	35
Marta Urbanová představuje Čaj	36
ČAJ 182, listopad 2021	36
Občastník KOBRA č. 11	36
Letní JBM Newsletter č. 55	37
JBM Newsletter č. 56	37
JBM NEWSLETTER – 10. 2021	37
Podzim v příhraničí	37
VÝZVA: Literáti na trati IX	38
Zápis z členské schůze v Pardubicích	39
Dny poezie v Broumově	40
Jana Burčíková o naší účasti na veletrhu knih v Havlíčkově Brodě	43
Lubomír Macháček: Pár postřehů z knižního veletrhu	44

Literární soutěž mládeže Pardubické Střípky

IV. kategorie 1. místo sdílené	
Anna Pallová: V zajetí strachu	45
Jakub Alexandr Roháč: Stačí si vzpomenout	50

V. kategorie 1. místo sdílené	
Martina Blandová: Už nikdy nevidět motýly.....	51
Veronika Kollošová: Věci (Lidé) se nemění	53
BLAHOPŘÁNÍ K NOVÉMU ROKU 2022, Eva Černošová	54
Aforismy: Jiří Faltus	3, 4, 30

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů

Ročník XVII. – číslo 66 – prosinec 2021

Odpovědní redaktori: Milan Dušek, Věra Kopecká, Jana Burčíková

Obálka: Jiří Hrabinec, Jana Wienerová

Vytiskl: OFTIS s. r. o. v Ústí nad Orlicí

Příspěvky do Kruhu 67 zasílejte:

Milan Dušek – Helvíkovice 104, 564 01 Žamberk (próza)

e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Věra Kopecká, 550 01 Křinice 8 (poezie)

e-mail: kopecka.vera@volny.cz

Jana Burčíková – Nové Město nad Metují Dukelská 484, 549 01 (publicistika)

e-mail: janinamater@seznam.cz

Uzávěrka příspěvků: V polovině února 2022 (záleží na dohodě s novým vydavatelem)

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Pardubice

Číslo vyšlo z předplatného členů a městských knihoven, které bulletin odebírají a s příspěvním Vydavatelství OFTIS v Ústí nad Orlicí.

